T. H. GREJČ

HEJZI

NA MESTU ZLOČINA

DRUGE PRIČE

T.H.Grejč

HEJZI NA MESTU ZLOČINA I DRUGE PRIČE

© 2013 Gradimir Pašćanović
© 2013 za elektronsko izdanje
Media Art Content Ltd, Novi Sad, Srbija
www.elektronske-knjige.org
info@mediart.org
Korice: Media Art Content Ltd.
EDICIJA: KRIMIĆI
knjiga druga

HEJZI NA MESTU ZLOČINA

Privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi i šef Komisije za ubistva, Hejzijev prijatelj, policijski inspektor Džim Morison, uđoše u prostoriju koja je bila mesto zločina.

Ono što su videli nije prijalo pogledu.

Leš muža, ubijenog Lamberta Vilsona bio je opružen na krevetu. Telo je ležalo na desnom boku, sa desnim obrazom na jastuku. Bio je pogođen zrnom iz vatrenog oružja u levu stranu grudi, usta su mu bila poluotvorena a na licu je imao zaleđen izrar beskrajne zapanjenosti, s kojim je otišao u smrt.

Supruga ubijenog čoveka, gospođa Vanesa Vilson bila je teško ranjena ali još uvek živa. Ona je ležala na tepihu, u dubokoj nesvestici.

Oružje kojim je izvršen zločin nije bilo u sobi.

- Susedi su čuli pucnje i obavestili nas - kratko Hejzija i inspektora obavesti jedan od uniformisanih policajaca. - Hitna pomoć je već na putu ovamo. Pregledao sam ženu i zaključio da nije ranjena tako teško kao što se to na prvi pogled čini.

Policijski lekar, dr Randolf Ozborn, priđe onesvešćenoj ženi, pregleda joj ranu, previ je i osvesti.

Posle nekoliko gutljaja viskija, bila je spremna da da izjavu o onome što se dogodilo.

- U stan je ušao provalnik - počela je. - Moj muž, Lambert, bacio se na njega, počela je tuča, žestoko su se borili. Lambert jer bio snažniji od provalnika i savladao bi ga ali ovaj je izvadio pištolj. Iskoristio je pogodan trenutak i pucao u Lamberta, oborio ga, lambert je pao na krevet, smrtno pogođen. Provalnik se onda okrenuo prema meni. Molila sam ga, preklinjala ga da ne puca ali on se nije obazirao na moje molbe.

- Pucao je i u vas? - upita policijski inspektor.

- Da! - potvrdi nesrećna žena. - No, žurio se, i imala sam više sreće od jadnog Lamberta, jer sam samo ranjena. Pala sam a on je izjurio

iz stana, podrugljivo se smejući.
- Ništa nije odneo? - upita Hejzi.
- Nije imao vremena! - klimnula je. - Verovatno je računao s tim da je neko od suseda čuo pucanj i da je većpozvao policiju. Morao je što pre da ppobegne, pre nego što policajci stignu.
Inspektor preuze dalje ispitivanje ranjene žene a slavni detektiv pšoče polako da šeta po mestu zločina, obraćajući pažnju na svaku sitnicu, na svaki detalj.
Ništa nije zanemario.
Čak se naginjao i nad telo ubijenog Lamberta Vilsona i pažljivo razgledao njegovu ranu.
- Žao mi je zbog smrti vašeg supruga, gospođo Vilson - završavao je inspektor Džim Morison saslušanje udovice. - Slulaj je jasan... Ne brinite, pronaći ćemo ubicu i uhvatiti ga...
Gledala ga je suznim očima, jecajući.
- Samo trenutak, Džime! - obrati se Majkl Hejzlvud Hejzi inspektoru. - Insistiram da se odmah uzmu parafinske rukavice i sa šaka gospođe Lambert i sa šaka njenog ubijenog supruga!
U nastaloj tišini svi su ga začuđeno gledali.
No, na inspektorov znak, policijski tehničari odmah obaviše ono što je slavni detektiv tražio.
Ispostavilo se da su na šakama oboje nađeni mikroskopski tragovi baruta, što je značilo da su oboje pucali, i to vrlo skoro.
Hejzi onda poče sistematski da pretražuje mesto zločina. Ubrzo je ispod ormana pronašao revolver. Policijski balističari odmah su ga pregledali i zaključili da su iz tog oružja ispaljena oba zrna, i ono koje je usmrtilo Lamberta Vilsona i ono koje je ranilo njegovu suprugu, Vanesu Vilson.
Tek sad niko ništa nije razumeo!
Osim Hejzija, naravno!
- Hoćeš li mi sada objasniti šta sve ovo znači, njuškalo? - upitao je policijski inspektor.
Majkl Hejzlvud izvadi kutiju “marlbora”, odabra cigaretu i pripali je svojim zlatnim “ronsonom”.
Namerno je odugovlačio, očigledno uživajući u situaciji. Inspektora je podsećao na Herkula Poaroa, kad na kraju istrage svima objašnjava neki zamršen zločin.

- Muž, gospopdin Lambert Vilson, drmao je na krevetu, ležeći na desnom boku. Njegova suporuga, gospođa Vanesa Vilson, pucala je u njega, pogodila ga i bacila oružje iz koga je pucala, ovaj revolver koji smo našli ispod ormana, pored kreveta. Pretpostavljam da je bila u šoku zbog onoga što je uičinila i da je, za trenutak, prekrila licešakama, užasnuta svojim postupkom. Možete li da zamislite tu scenu?

Inspektor, policajci, policijski lekar, forenzičari i tehničari potvrdno zaklimaše glavama.

- Gospođa Lambert zato nije mogla da vidi da je njen muž, iako smrtno ranjen, spustio ruku, dohvatio revolver sa tepiha, poslednjom snagom ga podigao i pucao u nju a onda ispustio revolver i umro.

Svi su ga pažljivo slušali, netremice ga posmatrajući.

- Gospođa Lambert nije se odmah onesvestila. Mozak joj je još dobro radio, znala je da je veoma važno da policija ne pronađe revolver, oružje zločina. Dohvatila ga je, gurnula ispod ormana i onesvestila se. U međuvremenu, susedi koji su čuli pucnje već su pozvali policiju...

- Đođavola, kako si do toga došao? - prasnu inspektor.

- Pažljivim pregledom mesta zločina i još jednostavnijim logičkim zaključivanjem, Džime! - ne bez uobraženosti odgovori slavni detektiv. - Prvo, gospođa Vilson je izjavila da su se provalnik i njen muž ogorčeno borili, na život i smrt. Da je zaista bilo tako, stolice i sto bile bi prevrnute, sve bi bilo prazbijano, srušeno... A pogledaj oko sebe pogledaj mesto zločina, Džime! Jasno je da ovde nije bilo nikakve ogorčene borbe jer je svaka stvar na svom mestu, ništa nije ni pomereno, čak i vaza na stolu je nedirnuta! Znači, gospođa Vilson je lagala. Čim sam to zaključio, postavio sam sebi sledeće pitanje. Zašto je lagala? Odgovor se sam nametao - zato što je ona umešana u zločin, zato što ga je ona izvršila!

- Zašto si onako pažljivo pregledao smrtonosnu ranu na telu ubijenog Lamberta Vilsona, Hejzi? - upita inspektor.

- Nisam pregledao ranu, nego mrlju od krvi iz rane, na pokojnikovoj košulji, Džime - objasni slavni detektiv. - Gospođa Vilson izjavila je da je provalnik pucao u njenog muža dok su se oboje stojeći borili. Da je zaista bilo tako, krv iz rane pogođenog curila bi, zbog sile teže, direktno naniže, znači prema njegovom struku, prema pojasu na

njegovom poantalonama. A, pogledaj, kvr iz rane gospodina Vilsona tekla je na desnu stranu, prema njegovoj desnoj nadlaktici. To nedvosmisleno dokazuje da je on, u vreme kad je pogođen, ležao na desnom boku jer krv uvek curi naniže, ne može teći ni na jednu drugu stranu!

- Znači, nije bilo nikakvog provalnika?

- Ne, Džime, ovo je bio tipičan porodični zločin! - sa sigurnošću potvrdi slavni privatni detektiv, Majkl Hejzlvud Hejzi. - Hajde, hoćemo li sad na piće? - upitao je.

- Zaslužio si ga! - klimnu inspektor i zajedno krenuše prema baru na drugoj strani ulice, dok su policajci stavljali Vanesi Vilson lisice na ruke, slušajući njene prostačke psovke i preklinjanja, u kojima se učestalo ponavljalo ime Majkla Hejzlvuda Hejzija.

HEJZI I SREĆKOVIĆ

U lokalu “Bladi Meri”, u kome je vladala uobičajena gužva, za jednim od stolova sedeo je slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi, ispijao viski za viskijem i u redovnim vremenskim intervalima pripaljivao cigarete. U prijatnoj alkoholičarskoj izmaglici osećao se dobro, kao i uvek. U poslednje vreme sve je manje radio a sve je više pio, tvrdeći da alkohol zahteva celog čoveka.

Za njegov sto sede čovek u jeftinom konfekcijskom odelu, riđe kose i brkova. Hejzi ga se samo neodređeno sećao, bio mu je poznat ali nikako nije mogao da se seti odakle ga poznaje. Uostalom, to ga nije ni zanimalo.

- Dugo se nismo videli, Hejzi - reče pridošlica. - Hoćeš li mi platiti piće? Sećaš li me se, ja sam, Feliks?

Slavni detektiv ga se nije sećao ali to ništa nije menjalo. Lako je pamtio ali je brzo zaboravljao, jer ga ništa nije interesovalo. Dao je znak konobaru, visokom, mršavom Haringi Rodniju, da donese još jednu čašu, a Feliks je napuni viskijem iz flaše koja je stajala na stolu, odmah otpi veliki gutljaj i poče svoju priču.

- Zbog neke pronevere osuđen sam na osam godina zatvora, Hejzi, ali sam odležao samo dve.

- Pobegao si?

- Ne, to nije bilo potrebno - odmahnu riđokosi Feliks. - Svake godine u zatvorima SAD organizuje se posebna lutrija, u kojoj imaju pravo da učestvuju svi osuđenici koji imaju dobro vladanje.

- Kakva lutrija? - nezainteresovano upita Hejzi.

- Ko bude izvučen, kazna mu se smanjuje za polovinu.

- Pretpostavljam da si ti izvučen?

- Da - potvrdi Feliks. - I to dva puta uzastopno. - Prvo mi je kazna sa osam smanjena na četiri godine a naredne godine sa četiri na dve, a pošto sam te dve godine već odležao, odmah sam pušten.

- Imao si ludu sreću - progunđa Hejzi.

- Nije to bila sreća - odmahnu Feliks. - Ja sam znao da ću dobiti zgoditak na lutriji i da ću biti pušten - ozbiljno je nastavio. - U zatvoru sam dobio neku čudnu sposobnost da uvek dobijam na lutriji. Ni sam ne umem to da objasnim ali je zaista tako.

- Pijan sam ali ne toliko da poverujem u takve gluposti - nasmeja se slavni detektiv. - Da je tako, ti bi sada bio bogataš.

- Bio sam ali mi je dosadilo - ozbiljno odgovori riđokosi Feliks. - Nema ništa gluplje i dosadnije, nego biti bogataš, Hejzi! - ubedljivo je rekao.

Detektiv je sad već bio potpuno siguran da pred sobom ima dobroćudnog ludaka sa fiks idejom. Uostalom, u ovaj lokal i ne dolazi niko ko je potpuno normalan, uključujući i mene, filozofski je zaključio.

- Reci mi nešto više o tome, Felikse - zatražio je, spreman da sasluša još jednu od onih čudnih i neverovatnih priča kakve se mogu čuti samo u lokalu “Bladi Meri”, stecištu čudaka svih vrsta.

- Kad sam izašao iz zatvora kupio sam srećku i odmah dobio godišnju premiju, u iznosu od 268 miliona dolara - mirno je govorio riđokosi Hejzijev sagovornik. - Nisam znao šta ću sa tolikim novcem. Prvo sam ponudio milion dolara mom nekadašnjem šefu u preduzeću u kome sam radio kao knjigovođa i koji me je godinama kinjio, mučio, zagorčavao mi život na sve načine i na kraju mi dao otkaz i oterao me u zatvor. Za uzvrat, od njega sam tražio da ga jašem po svim hodnicima i kancelarijama u firmi i na glavnom trgu, ispred zgrade opštine.

- Da li je pristao?

- Prvo me je izbacio iz kancelarije ali kad je saznao da zaista imam novac i da mislim ozbiljno, pristao je. Onda sam ga osedlao, zauzdao i projahao na njemu kroz sve prostorije firme i po trgu, na kome se okupilo mnogo građana. O tome sam sanjao dve godine koje sam proveo u zatvoru.

- Šta si uradio sa ostatkom novca, Felikse?

- Oh, mnogo toga! - osmehnu se riđokosi, ponovo napunivši obe čaše. - Bogatstvo mi je potpuno zavrtelo mozak. Kupio sam ogromnu jahtu, napunio je svetskim lepoticama i otišao na krstarenje. Kupio sam kuće u svim svetskim metropolama i u najpoznatijim turističkim mestima. Pravio sam lude žurke, vozio najskuplje automobile, voleo

najlepše žene, ostvarivao sam sve svoje želje, kad mi je ponestajalo novca kupovao sam novu srećku i uvek dobijao. Tako je bilo sve dok mi nije ponestalo želja. Jednostavno, nisam se snašao u novoj koži, koja nije bila moja. Zasitio sam se svega.

- A onda?

- Poklonio sam ostatak novca u dobrotvorne svrhe i otišao da živim usamljen u brvnari u planinama, daleko od civilizacije. Povremeno se spuštam ovamo, u grad, kad se zaželim društva.

Popili su sav viski i Hejzi naruči novu bocu.

U lokal uđe žena, prodavačica srećaka i poče da ide između stolova, nudeći ih. Feliks je zaustavi i obrati se detektivu.

- Treba li ti novaca, Hejzi? Milion, dva, pet, deset, sto, koliko želiš? Samo reci i želja će ti biti ispunjena.

- Mislim da bi milion dolara rešilo sve moje životne probleme, Felikse - progunđa Hejzi, samo da bi ga se rešio.

- Milion? Samo jedan milion? Zašto ne uzmeš više? Uzmi deset, uzmi pedeset, uzmi sto! - ubeđivao ga je Feliks. - Ko zna da li ću još nekad doći ovamo? Ko zna da li ćemo se još nekad videti?

- Milion bi mi bio sasvim dovoljan! - tvrdoglavo ponovi slavni detektiv odebljalim jezikom, još pijaniji nego što je bio pre početka tog čudnog razgovora. - Milion i ni dolara više, Felikse! - zainatio se.

Riđokosi bez biranja uze jednu srećku iz svežnja i dade je Hejziju.

- Ova srećka donosi milion dolara, njuškalo - sa sigurnošću je rekao.

Hejzi plati srećku, presavi je i stavi u novčanik.

- Hvala, Felikse! - ozbiljno je rekao.

- Nema na čemu, Hejzi! - isto tako ozbiljno odgovori riđokosi. - Ipak si trebao uzeti više - dodao je.

Nastavili su da piju viski, ostatak dana i celu narednu noć, sve do jutra. Hejzi se probudio sledećeg dana u svom stanu, za užasnom glavoboljom i teškim mamurlukom. Posle dugotrajnog tuširanja naizmenično toplom i hladnom vodom, duple gorke kafe i šake pilula protiv mamurluka i glavobolje, osećao se nešto bolje i otvorio je novčanik da proveri koliko je sinoć novca potrošio. Tek kad je u novčaniku pronašao srećku, prisetio se čudnog razgovora sa riđokosim Feliksom ali i to samo kao kroz maglu, ustvari nije ni bio

siguran da li se taj susret zaista dogodio ili je sve to samo pijan sanjao.

Dohvatio je daljinski upravljač i uključio televizor. Upravo se emitovao izveštaj o dobicima na lutriji. Uporedio je broj svoje srećke sa brojevima na ekranu i odjednom se potpuno otreznio.

Njegova srećka donosila je dobitak od tačno milion dolara.

UBIJ ME, HEJZI!

Između rešavanja zamršenih kriminalističkih slučajeva, slavni njujorški privatni detektiv, Majkl Hejzlvud Hejzi, obilazio je najzabitija mesta na Zemlji, bežeći od svakodnevnog posla.

Putujući po zabačenim predelima, daleko od civilizacije, Hejzi je jedno sigurno naučio: da u pustinji ili divljoj prašumi ne treba pitati čoveka ni ko je, ni odakle je, ni da li je došao u sukob sa zakonom u svojoj zemlji, pa je ili pobegao iz zatvora ili stupio u Legiju stranaca, da bi se udaljo i nestao od onih koji ga progone a pre svega od samog sebe.

U neprijatnoj, izuzetno opasnoj situaciji, pri prelaženju reke pune krokodila i to pod pravim pljuskom opasnih crnačkih strelica, dok je sam sebi palio malo baruta na ruci za koju ga je ujela zmija, čovek koji se Hejziju predstavio jednostavno kao Smit, ponašao se kao čovek na koga se može osloniti, čovek kome se može pokloniti poverenje.

Hejziju je to bilo dovoljno, tako da nikad nije ni poželeo da nešto više sazna o njemu, da sazna šta je Smit radio i čime se bavio ranije, pre nego što su se upoznali i pre nego što je postao njegov pratilac.

Još pre nego što su zajedno stupili na trošan splav od polutrulih stabala, slavni njujorški privatni detektiv je instiktivno osetio da je Smit čovek na svom mestu, ćutljiv i pouzdan, da se u svemu može osloniti na njega i da mu može verovati.

A kad su splavom krenuli niz zapenjenu reku, kao u Pakao, u susret smrti, Smit je bez ijedne izgovorene reči hladnokrvno oborio izdajničkog domoroca koji je namerno hteo da dozvoli da im se splav, nošen maticom, razbije o oštre stene. Odmah potom zgrabio je vesla sa sigurnošću profesionalca i vešto sproveo trošni splav kroz stenovite brzake. A tada je, kao da ni to nije bilo dovoljno, i dalje ćuteći kao da je nem, hladnokrvno skočio u reku punu velikih, gladnih krokodila da bi spasao svog psa, koji je kliznuo preko mokre ivice splava.

Čovek koji toliko vole svog psa i rizikuje sopstveni život da bi ga spasao, ne može biti loš, zaključio je Hejzi.

Smit je govoreo izuzetno malo a slavnom njujorškom detektivu je to odgovaralo.

I tako, uglavnom ćuteći, zabavljeni svako svojim crnim mislima, Hejzi i Smit prošli su mnoge pustinje i prašume crne, divlje Afrike, skoro bez izgovorene reči, dogovarajući se samo pogledima, ćutljivi i zamišljeni.

Ostali su bez hrane i vode za piće, sve zalihe im je odnela mutna, podivljala reka, nabujala od velikih, tropskih kiša. Tri dana su, gladni i žedni, hrabri, ćutljivi i uporni, oštrim, teškim mačetama krčili put kroz gusto, prašumsko rastinje a večiti polumrak pun teških, opojnih mirisa tropskih biljaka i urlici nepoznatih, divljih zveri, kidali su im živce.

U jednom trenutku Smitov verni pas ga je, iznenada i bez ikakvog razloga, ugrizao, ali neka čudna uzdržanost dvojice ćutljivih, hrabrih ljudi, kao da ih je sprečavala da o tome govore.

Žurili su, neprestano gledajući u kompas, da bi što pre došli do crnačkog naselja u džungli, gde su znali da će moći da dobiju malo kinina za Hejzijevu malaričnu groznicu koja ga je iscrpljivala, i lekove protiv besnila, za Smita.

Neprestano šuštanje u grmlju iza njih, za obojicu je bio znak da ih Smitov pas nije napustio, da ih i dalje prati, na pristojnom odstojanju.

Ni tada Smitova samokontrola nije popuštala, ćuteći je išao i dalje. Nije izgovorio ni jednu reč, nije psovao, nije proklinjao. Samo bi ponekad, iznenada, bez ikakvog vidljivog razloga, za trenutak zastajao i počinjao naglo da maše rukama.

Verovatno se to dogodilo u njegovom poslednjem potpuno svesnom trenutku - prišao je detektivu, izvadio iz futrole svoj veliki revolver i, pocrvenelog lica, kao da mu je neprijatno, kao da se stidi, izgovorio najdužu rečenicu koju je Majkl Hejzlvud poslednjih meseci čuo od njega.

- Ako... Ako kod mene dođe do onoga da ne znam... Ako me obuzme, kao mog psa... Ubij me, Hejzi!... Dogovoreno?...

Majkl Hejzlvud je, grizući usne, nemo klimnuo glavom.

Iste večeri, tek što su se zaustavili na proplanku koji im je mogao poslužiti kao pogodno mesto da na njemu provedu noć, i pošto su

se, kako-tako, smestili, Smit je od njega zatražio flašu, da bi iz nje popio ostatak rakije od šećerne trske.

Detektiv mu je blago odgovorio da mu rakija ne bi prijala, s obzirom na stanje u kome se nalazi. Smit je zurio u njega, grozničavo cvokoćući zubima, dok mu je iz usta curila zapenjena pljuvačka i slivala mu se niz bradu. Onda je počeo prvo tiho a zatim sve glasnije da reži, da reži kao pobesneli pas.

Odjednom se bacio na Hejzija, ali slavni detektiv, vešt borilačkim veštinama, iako slab od malarične groznice, lako ga je savladao.

No, kad ga je vezao za stablo i izvadio iz futrole svoj pištolj, “luger”, ne želeći da jadnika ubije njegovim oružjem, shvatio je da neće moći da ispuni obećanje koje mu je dao.

Hejzi je bez ikakve milosti ubijao zločince ali nikad nije uperio cev u nevinog, poštenog čoveka, koji je uz to i teško bolestan. Jednostavno, zadatak koji mu je Smit dao u poslednjim trenucima svesti, za Majkla Hejzlvuda je bio pretežak.

Tek tada mu je postalo jasno koliko se proteklih meseci vezao za tog mirnog, ćutljivog čoveka, koji mu je nekoliko puta spasao život, rizikujući svoj, a o kome nije znao ništa, čak ni njegovo pravo ime.

Šta sada da radim, pitao se. Da ga odmah ubijem, da smognem snage za to ili da ga ostavim živog i prepustim gladnim zverima, kojih je puna mračna džungla oko nas?

Smitu je brzo postajalo sve gore, dok nije potpuno podivljao, dok mu nije bilo strašno, nepodnošljivo, užasno. Besnilo ga je potpuno obuzelo, besnilo je potpuno ovladalo njegovim mozgom i njegovim telom. Pretvorio se u zver čiji su se mišići nekontrolisano, životinjski napinjali, čije se celo telo treslo dok je ludački urlao, iskolačenih, zakrvavljenih očiju, isplaženog jezika, izbezumljenog, zverskog lica, lica životinje u klopci iz čijih usta kulja krvava pena.

A onda je počeo da laje!

Te paklene, nezaboravne noći, najužasnije u svom životu, s “lugerom” u ruci, Hejzi je grozničavo gledao džunglu oko malog proplanka na kome se nalazio, nazirući kako se svuda oko njega, tiše i od same smrti, oprezno kreću tajanstvene senke za koje je u početku mislio da su crni pripadnici nekog ljudožderskog plemena.

Primamljeni neljudskim Smitovim kricima, došli su majmuni, došli su da bi bili uz svog čudnog, pobesnelog brata, brata koji umire. Opkolili

su ga, dodirivali, trljali se oko njega, ispuštali divlje krike slične njegovim, kao da je to bio jezik, govor. Hejzi je shvatio da su to bili znaci ispoljavanja simpatija prema Smitu, prema bivšem čoveku, nekadašnjem čoveku koji se najzad ponovo sjedinio sa svojom divljom braćom iz džungle. Neki majmuni su mrmljali blago, umirujuće, nežno, kao da teše Smita, kao da izražavaju prijateljsko saučestvovanje u bolu umirućeg prijatelja koji im se vratio.

Užasnutom Hejziju, u mraku džungle, okruženom kricima velikih majmuna koji su urlali i skakali, hladna jeza je klizila niz kičmu a kosa mu se podigla na glavi. Doživeo je mnogo, preživeo je mnogo, imao je čelične živce ali ovo je bio ogoleli užas, ovo je bio pakao, mistična nežnost divljih majmuna i njihovo očajno tešenje Smita u agoniji, bilo je van svake moći ljudskog poimanja, van granica ljudskog trpljenja.

Uzalud je bacao granje na njih, nisu hteli da odu.

Smit je umirao pred njim, čvrsto stisnutih, pomodrelih i do krvi izgriženih usana, plačući, sa prljavim suzama na izgrebanom, izobličenom licu. Majmuni su skakali oko njega, grlili ga, lizali...

Majkl Hejzlvud podiže drhtavu ruku sa “lugerom” i poče da puca u majmune, nekontrolisano pritiskajući obarač, skoro i ne znajući šta radi, očajan od bezgranične tuge za Smitom, koji mu je u tim trenucima značio više od bilo koga na svetu, kome ne može da pomogne, svestan koliko mu je taj ćutljivi, umirući čovek blizak i važan i za koga bi bez kolebanja odmah dao sopstveni život.

Dva dana kasnije, Hejzija su, na istom proplanku, uz mrtvo, još uvek za stablo vezano Smitovo telo, obnevidelog i izbezumljenog, pronašli crnci iz najbližeg naselja, zatekavši ga kako vrišti i plače, skačući i mašući rukama, baš kao i veliki majmuni oko njega.

HEJZI I SKIJAŠICA

Na putu prema skijaškom centru Skvo Vali, visoko u zavejanim brdima, autobus se zaustavio ispred planinske kuće da se putnici okrepe vrućim čajem s rumom. Žena koja je sedela ispred slavnog privatnog detektiva Majkla Hejzlvuda Hejzija, okrete se i progovori.

- Znate li zašto me je muž poveo u Skvo Vali? Već dva puta je pokušao da me ubije! Prvi put da me gurne pod voz na stanici metroa a drugi put pilulama za spavanje. A sve to zbog mog novca! Inače, već dva puta je bio oženjen i obe žene su mu poginule u “nesretnim slučajevima”.

- Zašto se ne obratite policiji, gospođo...

- Klinton. Zovem se Ana Klinton. Udala sam se za njega preko oglasa. Kakvu bi svrhu imalo obraćanje policiji? Za ono na metrou, moj muž je rekao policiji da sam imala vrtoglavicu, svi znaju da ne podnosim visinu, a za drugi put, da sam pomešala pilule.

Nije mogla da nastavi, jer se u autobus vratio njen muž, u društvu privlačne žene.

- Ana, ovo je Venus Morningsajd - upoznao ju je. - Sama je, pa sam pomislio da bi mogla da ti pravi društvo...

Stigli su u hotel, prenoćili u njemu a ujutro im je vodič predložio da ili idu uspinjačom na vrh, do planinske kuće ili da obilaze selo i kupuju suvenire sa skijanja. Dejvid Klinton i Venus Morningsajd opredelili su se za uspinjaču.

- Pođi i ti, biće nam lepo na planinskom suncu, Ana - pozvala ju je Venus.

Pogled s planinskom vrha bio je zaista predivan. Žene su se šetale a Dejv Klinton otišao je do obližnjeg sela, rekavši da će se brzo vratiti. Venus Morningsajd imala je cipele sa visdokom potpeticom i nosila je svetli, pamučni ogrtač. Ana je bila u ružičastom mantilu.

- Lepe je boje - primetila je Venus. - Iste kao šal.

- Dejvid mi ga je kupio - odgovorila je Ana.

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi dremao je u fotelji, kad ga je konobar uzbuđeno pozvao.

- Gospodine Hejzlvud, brzo! Napolju je strašna magla a gospođa Klinton i gospođica Morningsajd još se nisu vratile!

U tom času u salu uđe Dejvid Klinton.

- Da li ste videlu svoju ženu? - upita ga Hejzi.

- Jesam, pre dvadeset minuta. Zar se nije vratila?

- Gde ste je videli?

- Na ivici provalije.

- Rekla mi je da ima strah od visine.

- Znam ali zaista je bila tamo.

- A gospođica Morningsajd?

- Nju nisam video!

- Da li ste sigurni da je to bila vaša žena?

- Prepoznao sam njen ružičasti mantil. Pošao sam prema njoj ali se spustila gusta magla. Tada sam se vratio ovamo, da je sačekam.

Malo je zastao i dodao.

- Mislim da sam iz magle čuo neki krik.

Utom se na vratima pojavi Ana Klinton.

- Šta je bilo? Gde je Venus? - upita je muž.

- Kad je počela da se spušta neprozirna magla, pozvala sam je da se vratimo ali ona je rekla da će doći malo kasnije. Mislila sam da hoće tebe da sačeka, da se vratiš iz sela, da vidi suvenire koje si kupio.

- Kad je to bilo? - upita Hejzi.

- Pre oko pola sata.

- Da joj niste, možda, pozajmili vaš mantil?

- Jesam, bilo je hladno a ona je htela da ostane, pa sam joj pozajmila i mantil i šal.

- Onda je sve jasno - reče slavni detektiv. -Dejvid Klinton na ivici provalije nije video vas, nego gospođicu Venus Morningsajd.

- Kako si mogao pomisliti da sam to ja, Dejve? Znaš da ne podnosim visinu a dole su oštre, špicaste stene...

- Ne preti vam opasnost dok ne stignete kući - reče joj detektiv, kad se njen muž udaljio. - Još jedan “nesrećan slučaj” u toku zimovanja izazvao bi sumnju. A kad se vratite, odmah promenite testament!

*

Nekoliko meseci kasnije, sudbina je htela da Mejkl Hejzlvud Hejzi ponovo naiđe na Klintonove. Na plaži u Atlantik Sitiju svi su govorili o tragediji koja se dogodila.

- Sirota žena! - pričao je jedan od očevidaca, detektivu. - Nije prošlo ni godinu dana otkako se udala. Izgleda da je gospođa Klinton predložila mužu da se provozaju čamcem. Sve se dogodilo u tren oka! Dalje od obale bili su veliki talasi, muž je odjednom prestao da vesla, klonuo je, kao da mu je pozlilo. Ona se nagnula da mu pomogne i čamac se prevrnuo. On se udavio a nju su izvukli spasioci. Telo mu nije pronađeno.

Hejzi odluči da poseti gospođu Klinton.

- Njegovo telo će možda biti pronađeno kroz nekoliko dana a možda nikad! - rekao joj je. - U svakom slučaju, tragovi onog što ste mu sipali u piće će nestati. Vrlo vešto ste to smislili, čak ste i meni bacili prašinu u oči. Posumnjao sam u vas još tamo, u Skvo Valiju ali nisam bio siguran. Mučilo me je što vaš muž nije mogao da razlikuje Venus Morningsajd od vas. Tada ste rekli da niste bili blizu ivice provalije ali kako ste onda znali da su na dnu oštre stene, špicaste?...Kako ste uopšte znali da dole ima stena? Zato što ste vi gurnuli Venus, zar ne? To je bio najsigurniji način da i mene i sve ostale ubedite da muž pokušava da vas ubije! Hteo bih nešto da vas pitam, gospođo Klinton. Koliko ste muževa do sada ubili?

*

Godinu dana kasnije, Majkl Hejzlvud je svojoj sekretarici, Mej Parsons, glasno pročitao vest iz novina.

- “Gospođa Ana Klinton Vilijams, udata pre samo mesec dana, pala je sa prozora višespratnice i poginula. Njen suprug je izjavio da je patila od vrtoglavice. Policija je zaključila da je to bio nesrećan slučaj.”

Spustio je novine i zamišljeno dodao.

- Da, to je epilog slučaja Klinton, Mejbel! Sve ubice prave istu grešku, zaboravljaju da je ubistvo zločin u kome učestvuju dvoje. Eto, tako je završila naša gospođa Klinton. Pitam se samo kako je

izgledao taj njen poslednji muž i koliko je venaca pre toga kupio svojim “nesrećno poginulim” ženama...

HEJZI I ČUDOVIŠTE

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi, posle tragične smrti svog pratioca i vodiča, Smita, nalazio se sada sam, u prizemnoj, kamenoj kući, od koje su ostali sami zidovi, duboko u neispitanoj, divljoj džungli ekvatorijalne Afrike, hiljadama kilometara daleko od civilizacije.

Krov kamene kuće je već odavno propao i potpuno nestao jer se kuća očigledno desetinama godina nije koristila.

Hejzi je ležao na leđima u toplom mraku i kroz trepavice posmatrao zvezde na afričkom nebu. Zvezde u jednom trenutku nestaše a zatim se ponovo pojaviše, kao da ih je nešto za trenutak zaklonilo.

- Čudno! - promrmlja Hejzi. - Čudno!

Pojava se ponovila i preostali deo krova pomeri se kao od nekog snažnog udarca.

Zvezde nestaše i ponovo se pojaviše.

- Šta je ovo, dođavola? - promrmlja Hejzi.

Činilo mu se da neko ogromno, tamno telo, lupajući nečim što je slično moćnim krilima, sleće kroz razvaljeni prozor. U kamenoj kući bilo je potpuno mračno. Samo je neko tiho grebanje odavalo prisustvo nepoznatog bića.

Hejzi ustade. Bio je zaprepašćen i oznojen od napetosti. Telo mu je drhtalo. Gde je to biće? Ništa nije video. Šta to može da bude, pitao se. Bilo mu je jasno samo da je to Nešto, vrlo opasno i vrlo veliko i da se nalazi tu, u kamenoj kući bez krova, zajedno s njim i da se sprema da ga napadne. Da li čudovište vidi u mraku, zapitao se.

Stajao je kao oduzet. Zver, nepoznato neljudsko biće, grebalo je trošne zidove sa unutrašnje strane. Zatim moćna, tvrda krila zalupaše skoro pred samim detektivovim licem. Uspeo je da za trenutak spazi odblesak zvezdane svetlosti na koži čudovišta. Bila je slična masnoj krokodilskoj koži, kao da je biće doletelo direktno iz praistorije.

Saznanje da neko čudovište, neki monstrum, veliki i snažan, leti na nekoliko santimetara od njegovog lica ga je uzdrmalo. U prvi mah je pomislio da je to neka velika noćna ptica ili džinovski slepi miš. Morao je da sazna šta je to, protiv čega treba da se bori. Izvadio je kutiju šibica, napipao palidrvce i kresnuo. Šibica je planula i za trenutak je ugledao ogromno, kožnato krilo u zamahu i pramenje čudne, sivoriđe dlake. U istom trenutku bio je udaren u lice. Tvrde, oštre kandže ga ščepaše za kosu i okrenuše, zaneo se i pao a njegov pištolj “luger” odlete negde u mrak. Šibica se ugasila a odmah potom dobi nov, još teži udarac od koga je bolno jauknuo. Bio je poluošamućen. Osećao je kako mu krv curi niz obraze. Instiktivno je shvatio da su mu oči u najvećoj opasnosti. Želeći da ih zaštiti, okrenuo se licem ka podu i pokušao da se zavuče pod primitivan sto. Tada je dobio udarac u leđa. Košulja od štavljene kože pocepala se kao da je od papira.

Čuo je kako noćna zver naleće na zid, sa koga je otpadalo kamenje od koga je načinjen. Zavukao se u ugao, ispod stola, što je mogao dublje, tako da su mu nezaštićene ostale samo noge. Još uvek nije bio siguran šta se događa i ko ga napada, nije znao ništa. Nepoznato čudovište letelo je po mrklom mraku, udarajući moćnim krilima o zidove. Kad mu je zalupalo krilima ispred lica, zamahnuo je nogom i osetio kako udara u nešto živo, u neko telo. Spram slabe svetlosti udaljenih zvezda, za trenutak, u magnovenju, ugledao je konturu crne glave, sa šiljatim ušima koje su štrčale na gore. Glava čudovišta bila je kao glava nekog ogromnog divljeg psa.

Zver ga ponovo napade. Podigao je nogu i udario napamet, otprilike, a sledećeg časa u list noge mu se zariše oštri zubi. Pokušavao je da oslobodi nogu, udarajući drugom. Setio se noža, zgrabio ga i svom snagom zario u telo monstruma. Odmah je ponovio udarac a zatim očajnički poče da ubada, urlajući i psujući.

Vilice se raširiše, oštri zubi izvukoše se i Hejzi pomeri nogu, zamahnu i ponovo udari, svom snagom. Uz šištanje i jezivo dahtanje, sad se začu i jasan zvuk lomljenja kosti. Zver se pomeri i zari zube u Hejzijevu ruku. Slavni detektiv podiže drugu i pokuša da zarije oštro sečivo otprilike, u mesto gde je mislio da se nalazi njuška zveri. No, sečivo kliznu niz vlažnu, gustu dlaku i samo zapara tvrdu kožu.

Zver se malo povukla i utišala, kao da procenjuje protivnika.

Za vreme kratkog predaha, Hejzi je čuo samo grebanje oštrih kandži i sopstveno isprekidano disanje. Zver je mirovala a on je ćuteći, uzbuđeno čekao.

U prostoriji je bilo mračno i jezivo. Noć je bila puna užasa.

Detektivu se čekanje činilo beskrajnim.

Šta će se dogoditi, pitao se. Da li će me čudovište ponovo napasti? Pronašao je u džepu još jedno palidrvce i kresnuo ga ali fosforna glava samo zašišta i ugasi se.

Do ranca sa baterijom i drugim pištoljem nije mogao da dođe, između je bila zver.

Progunđao je sočnu psovku. Uzbuđen borbom sa čudovištem iz Pakla, nikako nije mogao da odredi na kojoj strani su vrata, da bi pokušao da pobegne. Teški oblaci zaklonili su zvedano nebo i ništa se nije videlo. Čuo je kako se čudovište, uznemirenom varnicom šibice, pokrenulo.

Afrička noć je bila čudno tiha. Opasno, jezivo tiha. Spolja ni najtiši zvuk nije dopirao u srušenu, odavno napuštenu, zabačenu kuću. Čudovište zalupa velikim krilima a Hejzi odmah zauze položaj za borbu, stežući dršku noža. Želeo je da živi.

Zver je svakako ranjena, brzo je razmišljao Ako uspem da se dočepam vrata, mogao bih da pobegnem. To mi je jedina šansa.

Čudovište kao da je počelo polako da se penje uz zid polusrušene kuće. Hejzi je gledao kako velika, crna senka, crnja od noći, postepeno ispunjava prazninu između greda krova. Napregnuto je osluškivao kako grede škripe, pomerajući se. Više nije osećao ni strah, ni uzbuđenje, ništa.

Postepeno ga je svladavala neka čudna malaksalost od proteklog jakog uzbuđenja, teške borbe i gubitka krvi.

Dok je tonuo u nesvest, kao kamen bačen u vodu, činilo mu se kao da klizi kroz neku beskrajno dugu, glatku cev.

Osvestio se sa ukusom rakije od smokve u ustima. Otvorio je oči, zatreptao i zagledao se u orijaškog crnca krupnih, belih zuba i kovrdžave kose. Pogled mu kliznu preko zidova koji su bili crveni od krvi.

Počeo je da se seća svega što se dogodilo.

- Šta je to bilo? - promucao je. - S kim sam se borio?

Crnac pogleda krvave zidove.

- Likonge pričaju o Velikom Makaro. Kažu da retko napada čoveka ali ste ga vi, verovatno izazvali i razdražili. Likonge kažu da ima Veliki Makaro i Mali Makaro.

- Ovaj je sigurno bio veliki! - jedva izgovori Hejzi i ponovo se onesvesti.

IDI DOĐAVOLA, HEJZI!

Hejzijev prijatelj Rodni Lengkok, zbog izrazite mršavosti i kože sasušene kao pergament prozvan Haringa Rodni, probudi se u stanju teškog mamurluka, osećajući u ustima gorak ukus.

Idi đavola, Hejzi, bilo je prvo što je pomislio.

Posle sinoćne svađe sa najboljim prijateljem, privatnim detektivom Majklom Hejzlvudom Hejzijem, napio se kao svinja. Zato ga je sada i proklinjao.

Klin se klinom izbija, zaključio je, podižući flašu.

Iako je bila prazna, ispio je iz nje preostalih nekoliko kapi i stresao se.

Bilo mu je potrebno još pića a nije imao ni dolara. Uzalud je pretražio džepove, bili su prazni kao i flaša.

Oteturao je do najbližeg lokala, stao za šank i zatražio viski.

- Nema pića za tebe, Rodni! - neljubazno ga dočeka barmen, ćelavi Stiv Hačison. - Znaš li koliko mi već duguješ?

- Gorim, Stive! Daj mi samo jedan viski!

- Što se mene tiče, možeš i da izgoriš!

Haringa Rodni klecavim korakom izađe iz lokala. Još jednom je pretražio džepove. Dolara nije bilo ali je pronašao izgužvanu srećku nacionalne lutrije. Nije znao kako mu je dospela u džep. Verovatno sam je kupio sinoć, onako pijan, pa se zato ne sećam, zaključio je.

Hodajući polako i teško, došao je do filijale nacionalne lutrije. Čovek kome se obratio da proveri da li je njegova srećka nešto dobila, bio je mrzovoljan ali je ipak prihgvatio pruženu srećku i počeo da upoređuje brojeve.

- Kako stoje stvari, za mene? - nestrpljivo upita Rodni.

- Đavola, izgleda da si zaista dobio! - huknu ner5vozni službenik. - Neki ljudi se zaista rode srećni!

- Koliko sam dobio?

- Okruglo pedeset hiljada dolara!

Haringa Rodni se skoro onesvestio. Zavrtelo mu se u glavi.

- Gde... gde mogu dobiti taj novac?
Službenik mu reče adresu i Rodni izađe.
Čim je unovčio srećku, ušao je u prvi bar. Očajnički mu je bnio potreban viski. Popio je tri velike čaše viskija jednu za drugom i odmah se osetio bolje.
Bar su ruke prestale da mi drhte, uzdahnuo je.
Idi đavola, Hejzi! Da se s tobom nisam posvađao, ne bih se ovako teško napio, ne bih izgubio posao, sve bi bilo kao pre, nemo, u sebi je proklinjao.
Idi đavola, Hejzi!

*

Obučen u novo odelo, obrijan, podšišan, u čistom vešu, beloj košulji i šarenoj kravati, sledećeh nekoliko sati obilazio je barove, svuda popivši po neko piće.
Nije primetio snažnog, visokog čoveka kukastog nosa, koji ga je sve vreme pažljivo pratio.
I čekao.
A Haringa Rodni je pio, neumereno trošeći novac.
U baru “Žuti Slon” oko njega je već bilo pijano društvo muškaraca i žena.
Iako je bio pijan, Haringa Rodni nije zaboravio da pazi na novac. Gurnuo ga je duboko u džep i neprestano kroz odeću opipavao svežanj novčanica, za svaki slučaj.
Snažni čovek kukastog nosa, koji se nije odvajao od njega, nije propustio to da zapazi.
U jednom trenutku Haringa Rodni primetio je njegovu pažnju, okrenuo se ka njemu i uneo mu se u lice.
- Šta hoćeš od mene, đavola? Vučeš se za mnom kao rep, proganjaš me kao loša savest!
Nepoznati ga pogleda, slegnu ramenima kao da ne zna o čemu Haringa govori a ne želi da se objašnjava sa pijancem i udalji se od šanka.
Haringa naiskap ispi još jedan viski, pozeleni u licu, stavi šaku preko usta i odjuri u toalet. Nagnuo se nad lavabo i počeo da

povraća, u sebi proklinjući Hejzija i nemo ga optužujući za sve svoje probleme.

Idi đavola, Hejzi!

Čovek kukastog nosa ušao je za njim i odmah se bacio na njega. U toaletu poče ogorčena tuča u kojoj su se koristili svi udarci i trikovi, u kojoj je sve bilo dozvoljeno.

Borci su se valjali po podu od keramičkih pločica besomučno se udarajući, grebući i grizući. Haringa Rodni oseti kako mu napadač gura ruke u džepove, seti se noža, izvadi ga i zamahnu.

- Evo ti! - zapenjeno je vikao. - Evo ti...Evo ti!... - ubadao je.

Onda zastade i zapanjeno se zagleda u čoveka koji se previjao, držeći se šakama za stomak iz koga je liptala krv. U trenutku shvati da čovek pred njim možda umire, istrča iz toaleta i poče da viče.

- Upomoć!... Čovek je ranjen!... Umreće!...Pomozite mu!...

Barmen i gosti požuriše u toalet. Uskoro izvedoše čoveka kukastog nosa. Izgledalo je da je prestao da krvari ali mu je lice bilo samrtnički bledo.

Naiskap je ispio sav viski iz čaše koju su mu pružili.

- Pokušao je da me opljačka! - vikao je Haringa Rodni. - Morao sam da se branim!

Barmen podiže telefonsku slušalicu i pozva prvo hitnu pomoć a zatim policiju.

Tada se dogodilo nešto nepredviđeno, nešto što niko nije očekivao.

Čovek kukastog nosa odgurnu ljude oko sebe, pojuri prema vratima, istrča iz lokala i nestade u gužvi na ulici.

U daljini su se već čule sirene policijskog i ambulantnog vozila.

Haringu Rodnija to kao da je otreznilo.

Izjurio je iz lokala kroz zadnji izlaz, našao se u nekom prljavom dvorištu, popeo se na kante za otpatke, preskočio ogradu i našao se u susednom a zatim prošao kroz hodnik zgrade i umešao se u gužvu u drugoj ulici.

Proklet bio, Hejzi! Sve ovo je zbog tebe, proklinjao je.

Tek u četvrtoj ulici odatle usporio je, oznojen i zadihan.

Zaustavio je prvi taksi koji je naišao i dao taksisti adresu svog stana.

Tek tada je malo odahnuo.

Taksi se zaustavi ispred zgrade u kojoj je stanovao.

- Deset dolara, prijatelju! - okrenu se taksista prema njemu.

Počeo je da traži svežanj novčanica po džepovima. Oblio ga je hladan znoj kad ga nije našao. Pretražio je džepove, ponovo, pa ponovo, pa ponovo.

Novca zaista nije bilo!

- Daj deset dolara! - grublje zatraži taksista.

Haringa Rodni jedva pronađe nekoliko kovanica i dade mu ih a zatim istetura iz vozila.

- Proklet bio, Hejzi! - ogorčeno je gunđao, stupajući u hodnik i teško se penjući uz prljave stepenice.

A kad je otvorio vrata i ušao u stan, zapanjeno se zagledao u onoga koga je sve vreme proklinjao.

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi udobno je sedeo u Rodnijevoj omiljenoj fotelji, sa nogama podignutim na niski stočić na kome je bila tek otvorena flaša “kentaki” viskija.

U jednoj ruci držao je čašu a u drugoj pripaljenu cigaretu.

- Jesi li za piće, Rodni? - upitao je, spuštajući cigaretu u pepeljaru i pružajući ruku prijatelju.

Rodni otvori usta da ga prokune a zatim se predomisli, prihvati ponuđenu ruku i poče da se smeje.

HEJZI I NAIVKO

U Akapulku, mondenskom, skupom letovalištu u Meksiku, slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi, začudio se kad je sreo poznanika iz Njujorka, Dozija Mekenzija i odmah je s njim seo za dugački šank bara “Kankun”, pored same morske obale.

- Odakle ti ovde, Dozi? - upitao je.

- Duga priča, Hejzi! - progunđa upitani.

Međutim, nakon trećeg dvostrukog viskija, Dozi Mekbrajd je ipak odlučio da progovori.

- Ti znaš mog brata, njuškalo? - počeo je.

- Naravno! - potvrdi Hejzi. - Znam, Patrika. Šta je s njim?

- Patrik je uvek važio za starijeg i pametnijeg, iskusnijeg i spretnijeg a ja za naivka koji se šlepuje uz njega.

- Čuo sam te priče, Dozi - oprezno reče slavni detektiv.

- Naša porodica je iz Kentakija, kao i tvoja. Kad su nam roditelji umrli, došli smo u Njujork, da pokušamo da nađemo neki dobar posao. Prvo smo radili na građevini, Patrik je brzo napredovao, već posle nekoliko meseci postao je predradnik. Onda se upisao u večernju školu, da ne dužim, na kraju je završio koledž i od zajedničke ušteđevine, više njegove nego moje, osnovali smo sopstvenu građevinsku firmu, kao suvlasnici, naravno.

- Naravno! - potvrdi Hejzi i naruči još dva “kentaki” viskija.

Ništa nije pitao, čekao je da Dozi sam nastavi.

- Poslovi su se širili, pod veštim Patrikovim upravljanjem. Obogatili smo se, menjali žene, vozili skupe automobile, kupili stanove na Park aveniji... Uglavnom, lepo smo živeli.

- Znam! - kratko reče Hejzi.

- Onda se Patrik upustio u neke špekulacije, kupio je pogrešne akcije na berzi i skoro sve smo izgubili.

- Život je takav, Dozi! - filozofski reče Hejzi.- Čas imaš, čas nemaš.

- To sam i ja rekao Patriku ali on to nije tako lako prihvatio.

- Šta je pokušao, da bi se izvukao, Dozi?

- Da se spase, naravno. Odlučio je da falsifikuje dokumentaciju i da u sve nekako umeša i osiguravajuću kompaniju “Klaud”. Tako je i učinio. Falsifikovao je dokumentaciju naše firme, pozvao ljude iz osiguravajuće kompanije, ovi su izvršili uvid u dokumentaciju i pristali da firmu osiguraju na deset miliona dolara. Meni o tome ništa nije govorio, ja sam za njega i dalje bio nesposobni naivko o kome je trebalo voditi brigu. Nikad nisam pitao Patrika ništa o poslovima a, iskreno, nisam se u poslove ni razumeo. Sve je to bilo previše zamršeno za mene.

Zastao je i dao konobaru znak da im donese isto.

- Počela je druga faza Patrikovog plana. Našao je nekog trećerazrednog kriminalca, Jorgosa Kleridisa, i angažovao ga da zapali poslovnu zgradu naše kompanije, koja je bila, to sam ti već rekao, osigurana na deset miliona dolara.

- To je već viđeno, Dozi! - progunđa Hejzi. - Da li su glavonje iz osiguravajuće kompanije nasele? - upitao je.

- Oh, oni su bili veoma sumnjičavi! - odgovori Dozi, pripaljujući novu cigaretu. - Sve su ispitivali, dugo su njuškali ali Jorgos Kleridis je svoj posao tako dobro obavio, ne ostavljajući nikakve tragove, tako da su na kraju ipak uplatili tih deset miliona dolara na račun naše firme.

- A onda? - upita Hejzi.

- Onda je Glafkos Kleridis pokušao da ucenjuje mog brata, Patrika - nastavi svoju priču Dozi Melkenzi.

- Tražio je od njega novac?

- On je ugovorenu sumu za paljevinu već dobio ali je pokušao da ucenjivanjem dobije još! - potvrdi Dozi.

- A Patrik? Da li je pristao?

- Nije! - odmahnu Dozi. - Znaš i sam koliko on voli novac!

- Kako je rešio problem? Pretpostavljam da Jorgos Kleridis nije odustao?

- Jorgos je bio budala, kao i Patrik! - uzviknu Dozi. - Obojica bi za novac učinili sve!

- Pretpostavljam da je Jorgos zapretio Patriku da će sve ispričati glavonjama iz osiguravajuće kompanije.

- Da a u tom slučaju Patrik ne samo da bi ostao bez deset miliona dolara koji su mu isplaćeni na ime osiguranja, nego bi i završio u zatvoru! - reče Dozi.

- Siguran sam da mu se ni jedna, ni druga mogućnost nije dopadala! - progunđa slavni detektiv.
- Naravno! - potvrdi Dozi. - Zato je odlučio da još jednom razgovara sa Patrikom.
- Kad ucenjivač pronađe žrtvu, on je cedi dok je živa ili bar dok ima novca da plati ucenu. Postoje svega tri načina za rešavanje problema ucenjivanja. Sve ispričati policiji, plaćati ucene do smrti ili ubiti ucenjivača! - poučno reče Hejzi.
- Siguran sam da je Patrik to znao! - zamišljeno reče Dozi. - Dva od ta tri rešenja nisu mu odgovarala, jedno jeste.
- Koje?
- Odlučio je da ubije Jorgosa i tako zauvek reši i bukvalno pokopa taj problem.
- To je jedino konačno rešenje! - klimnu slavni detektiv. - Kako je to izveo?
- Zakazao mu je sastanak i pucao u njega. No, ipak nije imao sreće.
- Zašto?
- Naišli su policajci, zatekli ga sa revolverom u ruci iznad Jorgosovog leša i uhapsili ga.
Konobar donese dva dvostruka “kentaki” viskija i stavi ih na sto, odnoseći se prema Doziju sa vidljivim poštovanjem.
- Naravno, došlo je do suđenja, Patrik ništa nije rekao o svom “poslu” sa Jorgosom i o pravom razlogu zašto ga je ubio. Tvrdio je da je Jorgos pokušao da ga ubije i da je u pitanju bila nužna odbrana.
- Da li je porota poverovala u njegovu priču?
- Ne u potpunosti. Bilo je tu mnogo nejasnih detalja i Patrik je osuđen na šest godina zatvora.
- A onih deset miliona dolara? - upita slavni detektiv.
- Podigao sam ih, jer sam bio suvlasnik firme. Takođe sam prodfao i ostatak imovine i dobio još dva miliona, tako da sam raspolagao sa ukupno dvanaest miliona dolara. Onda sam, s tim novcem, došao ovamo, u Meksiko, u Akapulko.
- I sada trošiš taj novac, zar ne? Primetio sam da se konobari prema tebi odnose sa izuzetnim uvažavanjem.
- Poštuju me jer sam ja vlasnik ovog hotela, Hejzi! - objasni Dozi Mekenzi. - Kad sam došao ovamo, odlučio sam da kupim ovaj hotel.

Raspitao sam se i saznao da odlično posluje. Platio sam ga deset miliona a dva miliona držim u banci i dobijam visoke kamate. Ta dva miliona čekaju Patrika, kad izađe iz zatvora, ako poželi da opet otpočne neki posao. Što se mene tiče, nikakvi drugi poslovi me ne interesuju. Hotel mi donosi veliku zaradu a ja nikad nisam bio toliko lud za novcem, kao Patrik. Jesi li još za jedno piće, njuškalo?

Hejzi se kolebao da li da kaže Doziju da je došao u Meksiko zato što ga je angažovala osiguravajuća kompanija koja je njegovom bratu na ime osiguranja isplatila deset miliona dolara, da iznudi njegovo priznanje o prevari kompanije, kako bi novac bio vraćen, a onda odustade od toga.

Uostalom, Dozi nije učinio ništa protivzakonito a Patrik je i inače u zatvoru, zaključio je, umirujući na taj način ostatke svoje savesti.

- Nisam samo za jedno! - glasno je rekao Doziju, pogrešno zvanom “Naivko”. - Neka donesu celu bocu! - dodao je.

HEJZI I PRIJATELJI

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi sedeo je za jednim od stolova u zadimljenom lokalu “Bladi Meri”, sa prijateljem koga dugo nije video, Klemom Hoganom i ispijao dvostruke “kentaki” viskije.

- Dobro izgledaš, Kleme - počeo je. - Dugo te nisam video.
- Nisam bio u Njujorku! - odgovori Hogan.
- Poslovi?
- Hm... Imaš li vremena sve da čuješ?
- Više volim da pijem i pričam, nego da pijem i ćutim.
- Onda u redu! - uzdahnu Hogan. - Sve je to počelo još pre nekoliko godina, kad smo Barni Foks i ja došli u Njujork. Obojica smo iz Dalasa, bili smo prijatelji iz detinjstva i slepo smo verovali jedan drugom.
- Nikad nisam verovao u ta prijateljstva iz detinjstva! - progunđa slavni detektiv.
- Imaš pravo! - promrsi Klem Hogan. - Tek kad smo stigli u Njujork, pokazalo se da smo Barni Foks i ja potpuno različiti. Ja sam bio vredan, Barni je bio lenj, pio je, bavio se sitnim krađama i ubrzo je bio zaveden u policijsku evidenciju.
- Od čega je živeo? - upita Hejzi.
- U međuvremenu sam osnovao sopstvenu firmu koja je dobro radila - objasni Klem Hogan. - Zarađivao sam i imao sam dovoljno da svakog meseca nešto novca dajem i Barniju.
- Ljudi su nezahvalni, Kleme!
- Sad to znam i sam! - potvrdi Hogan. - No, kažem ti, bili smo prijatelji iz detinjstva. Pored toga, i naši očevi su bili odlični prijatelji a jednom prilikom je Barnijev otac spasao život mom, pa sam nosio i hipoteku tog duga.
- Deca nisu kriva za dugove roditelja, Kleme! - usprotivi se Hejzi.
- Pričaj mi o tome! - nezadovoljno je gunđao Klem Hogan. - I tako, obojica smo našli devojke, ja sam se oženio sa Džejn a Barni sa Lornom. Sada sam morao da mu dajem više novca, jer ni njegova

Lorna ništa nije radila, isto kao on. I ona je uživala u viskiju, ustvari, otvoreno govoreći nije se ni treznila, kao i njen muž. Pored toga, bila je bolesna od teške bolesti i morala je da uzima veoma skupe lekove, koje sam samo ja mogao da joj kupujem.

- Bio si prema njima prava Majka Tereza! - reče Hejzi, naručujući još dva viskija.

- Nije mi to teško padalo! - reče Klem Hogan. - Vraćao sam dugove, tako sam ja na to gledao.

- A Barni?

- On je to smatrao kao potpuno normalno! - uzdahnu Hogan. - A onda, jednog dana me je pozvao telefonom. Glas mu je bio veoma uzbuđen, govorio je zadihano...Tražioje odmah da dođem...

- Šta se dogodilo? - zainteresovano upita Hejzi.

- To sam ga i ja pitao. Nije hteo ništa da mi objašnjava, samo je tražio hitno da dođem.

- Poslušao si ga?

- Morao sam, kažem ti, vraćao sam dugove! Otišao sam i zatekao ga za šankom nekog bara u blizini banke. Ruke su mu drhtale, prosipao je piće a lice mu je bilo avetinjski bledo.

- Šta ti je rekao?

- Da je upravo opljačkao banku... Morao je, rekao je, njegova Lorna mora da ide na veoma skupu operaciju...Novac mu je bio neophodan, mnogo novca...Nije hteo da ga traži od mene...

- Glupost! - reče Hejzi, ponovo dajući znak visokom mršavom konobaru, Haringi Rodniju. - Totalna glupost, Kleme!

- Da, glupost ali šta sam mogao? Glupost je već bila načinjena. Dok smo stojali za šankom i pili, dok je on pričao a ja slušao, stigli su policajci. Da ne dužim, rekao sam policajcima da sam ja opljačkao banku i uhapšen sam.

- Gospode Bože! - uzviknu Hejzi. - Bio si potpuno lud!

- Znam znam, ne ponavljaj mi to! - nervozno reče Klem Hogan.

- Bilo je suđenje?

- Naravno! - namršteno potvrdi Klem Hogan.

- Koliko si dobio?

- Pet godina, zato što je banci vraćen sav opljačkan novac. A zbpog dobrog vladanja, kazna mi je skraćena za dve godine, pa sam

izašao iz zatvora već posle tri. Hoćešli da ti pričam kako je bilo u zatvoru?

- Nerado slušam, takve priče, Kleme! - priznade Hejzi.

- I ja ih nerado pričam! - huknu Hogan. - Dok sam bio u zatvoru, Džejn me je ostavila i razveli smo se. Njeno obrazloženje je bilo da ne želi da bude žena osuđenog kriminalca. Mogu ti reći da sam je razumeo. No, najgore je bilo to što je ona preuzela moju firmu i svu moju imovinu.

- Šta je bilo kad si izašao iz zatvora?

- U međuvremenu je Barnijeva žena, bolešljiva Lorna, umrla. Pošto mu je novac bio potreban jer i dalje ništa nije radio, ulagivao se mojoj ženi, Džejn i zaveo ju je. Postala je alkoholičarka, kao i on a oboje su počeli da uzimaju i drogu.

- Prava propast! - nezadovoljno je gunđao Hejzi. - Ne isplati se biti Majka Tereza, Kleme!

- Ne prekidaj me, do đavola, kažem ti da sada sve to i sam znam! - nervirao se Hogan. - Ukratko, zatekao sam moju bivšu ženu i Barnija u nekom trećerazrednom lokalu, stecištu alkoholičara, narkomana i prostitutki. Ispalio sam i njemi i njoj po tri kugle u glavu i brzo se udalji.Nikad me niko nije doveo u vezu sa tim zločinom.

- Samo si vraćao dugove, Kleme! Ja na to tako gledam! - izjasni se Hejzi.

- Oh, ne moraš me tešiti, ne grize me savest! - odmahnu Klem Hogan. - Jednostavno, učinio sam ono što sam smatrao da to treba da učinim. Od toga dana sve mi je nekako krenulo nabolje.

- Kako? - upita Hejzi.

- Oženio sam se izuzetno bogatom udovicom, proširio sam poslove naših firmi i sada sam bogat čovek, veoma bogat! - završavao je svoju priču Klem Hogan. - Imam dva sina i ćerku, koji će preuzeti poslove kad završe najskuplje privatne škole, i žena i deca me cene i poštuju i to je kraj priče, Hejzi. Prava američka priča, zar ne?

- Krimi melodrama sa hepiendom! - potvrdi slavni detektiv i s odobravanjem pogleda konobara, Haringu Rodnija, koji se upravo približavao njihovom stolu, noseći na poslužavniku bocu odležalog “kentaki” viskija.

HEJZI I TRI ŽENE

Policijski inspektor Džim Morison zagleda se u leš Čarlsa Skribnera, koji je ležao na tepihu pored pisaćeg stola u luksuzno uređenoj prostoriji. U levu stranu grudi, tačno u srce, bio mu je zaboden metalni nož za otvaranje pisama.

- Ispitaj je ti! - obratio se Hejziju. - Želim da te vidim na delu.

- Vi ste pronašli leš? - obrati se detektiv sekretarici ubijenog, pedesetogodišnjoj Helen Ferbanks, prosedoj ženi sa naočarima.

- Da! - potvrdila je. - Da sam došla na posao tačno u devet, kao obično, možda se to ne bi dogodilo. Međutim, zakasnila sam pola sata i kad sam ušla, zatekla sam ga mrtvog. Još je bio vruć, dodirnula sam mu ruku. Verovatno je tek stigao jer još nije otvorio ni svoju torbu za spise. Vratio se sa službenog puta, iz Čikaga, i svakako je odmah došao ovamo.

- Da li je bio oženjen?

- Da, oženio se pre šest godina, sa Karlom Kvorel. Nisu imali dece. Ona je starija od njega. Sad ima trideset i devet godina. Karla je još u detinjstvu izgubila majku i nju je odranila starija sestra, Ketlin. Ketlin se nikad nije udavala i Karla je za nju uvek ostala ljubimica o kojoj je vodila brigu i kojoj je sve opraštala.

- Kad se Karla udala za pokojnog Čarlsa Skribnera, šta je onda bilo s njenom sestrom, Ketlin?

- Ketlin je došla da živi s njima. Ona je vodila domaćinstvo. Nije mogla da se rastane od mlađe sestre a pokni Skribner nije imao ništa protiv toga jer je Ketlin bila tiha, nenametljiva i dobra domaćica.

- Da li je pokojni Skribner često putovao?

- Jeste, po nekolikodana svake nedelje. Nije ni čudno, za čoveka koji nikad u svojoj kući nije mogao da bude sam sa svojom ženom. Verovatno je zato i našao ljubavnicu.

- Ko je ona?

- Zove se Džoana Bišop i ima dvadeset i sedam godina. S obzirom da je Skribner bio emotivan i pošten, zbog te veze je često sebi

prebacivao. Kolebao se. Čas je hteo da ostavi ženu i da s ljubavnicom nekuda trajno otputuje a čas je hteo da prekine vezu s njom. Osećao se krivim i prema ženi, i prema ljubavnici, i prema Karli i pšrema Džoani. Kad mu je jednom prilikom žena otputovala, naravno sa svojom sestrom Ketlin, dao je ključeve od stana ljubavnici Džoani i ona je tri nedelje živela s njim.

Hejzi joj se zahvali i, zajedno sa inspektorom, ode u stan ubijenog Čarlsa Skribnera. Vrata im je otvorila pokojnikova supruga, Karla. Kad joj je Hejzi saopštio šta se dogodilo, prebledela je.

- Oh, Čarli!... - uzviknula je. - A ja sam ga...

Zatim se onesvestila.

Hejzi je podiže i pažljivo spusti na krevet. U džepu njene haljine pronašao je pismo.

“ Draga, veoma san nesretan. Toliko nesrećan da sam najzad skupio hrabrost i odlučio da činjenicama pogledam u oči. Više ne mogu ovako. Zato između nas sve mora biti prekinuto. Znam da ćeš me prezirati zato što sam se odlučio za onu koju si ti uvek zvala “druga”. Ali, ne postoji drugi način, veruj mi! Nadam se da će vreme polako zalečiti i tvoje i moje rane. Nikad te neću zaboraviti. Zbogom zauvek. Čarli.”

Pismo je bilo svojevrsno priznanje. Da li je supruga ubila muža kad joj je napisao da je ostavlja zbog ljubavnice? Ili je to i ovog puta učinila starija sestra, kao večita zaštitnica mlađe?

U laboratoriji su na pismu pronađeni optisci prstiju pokojnika, njegove supruge, njegove svastike - suprugine sestre i njegove ljubavnice, Džoane Bišop. Hejzi i inspektor odmah su posetili ljubavnicu.

- Pismo sam dobila prethodnog dana - izjavila je lepa Džoana Bišop. -Sledećeg jutra, otrčala sam u njegov stan i otključala vrata ključem koji mi je dao jer sam jednom tri nedelje živela s njim u tom stanu, kad su mu žena i svastika otputovale. Starija sestra je nekuda izašla a mlađa je spavala. Kako ga nisam našla, pismo sam ostavila na stolu i otišla da ga potražim u njegovoj kancelariji. Zatekla sam ga tamo, upravo se vratio sa službenog puta. Prebacila sam mu zbog njegove odluke o raskidu, počeli smo da se svađamo, rukom u rukavici zgrabila sam nož za hartiju sa stola i...

Supruga ubijenog, Karla Skribner, imala je svoju priču.

- Kad sam se probudila, našla sam pismo na stolu. Pomislila sam da se Čarls vratio sa služ.benog puta dok sam spavala, ostavio pismo na stolu i otišao u kancelariju. Obukla sam se i odlučila da ga potražim. Želela sam da razgovaram s njim i da se objasnimo. Počela je svađa. Prebacivali smo jedno drugom... Vikao je na mene, podsmevao mi se i vređao me... U jednom trenutku, potpuno van sebe, rukom u rukavici zgrabila sam nož za hartiju sa njegovog pisaćeg stola i...

Kraj ženine priče bio je isti kao i kraj ljubavnicine.

Hejzi nije znao šta da misli. Kojoj od dve žene da poveruje? Pre nego što donese konačnu odluku, odlučio je da sasluša i treću.

Ketlin Kvorel, sestra pokojnikove supruge, bila je sasvim različita od mlađe sestre. Njene svetloplave oči bile su hladne i proračunate.

Ćuteći je saslušala Hejzija.

- Vaša sestra je sve priznala! - na kraju joj je rekao Majkl Hejzlvud. - Kad je pročitala pismo, ođurila je kod muža da se objasni s njim. Verovatno nije nameravala da ga ubije ali je u žučnoj svađi za trenutak izgubila kontrolu nad sobom...

Uzeo je pismo i počeo da joj ga čita ali ga ona prekide.

- Ne morate mi ga čitati, znam ga napamet, gospodine Herjzlvud! - počela je. - Zapamtila sam svaku reč! Pročitala sam ga još jutros, dok je moja žena još spavala. Htela sam da sa zetom to što pre raščistim, dok moja sestra još spava i odmah sam ga potražila u njegovoj kancelariji. Zahtevala sam od njega da objasni svoj kukavički postupak. Postao je drzak i počeo je da viče na mene, tako da više nisam mogla da se kontrolišem. Na pisaćem stolu bio je nož za hartiju, uzela sam ga...

- Ne slušajte je, Hejzi! - povika pokojnikova udovica, Karla. - Moja sestra i ovog puta želi da preuzme moju krivicu na mene! Celog života me je štitila i žrtvovala se zbog mene! Ja sam ubila svog muža, ja!...

- Pogledajte je, gospodine Hejzlvud! - smireno reče starija sestra, Ketlin. - Zar verujete da bi ona nekoga mogla da ubije? Krhka je i osećajna...

- Ti ne znaš kakvu snagu daju bes i mržnja!- vikala je mlađa sestra.

- Smiri se, Karla!...Ne znaš šta govoriš!... Detektive, vodite me!... - i dalje smireno je govorila starija. - Ja sam ubila Čarlsa!...

- Ne, nego ja!... Da si ti bila u njegovoj kancelariji, videla bih te!...
- A da si ti bila tamo, ja bih tebe videla!... Gospodine Hejzlvud, ja sam ubica svog zeta!...
- Ne, ja sam ubila muža!... Ja!...

HEJZI I ANTIKVAR

- Čoveče, ti se ne menjaš! - reče slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi, preko ruba čaše pune “kentaki” viskija posmatrajući sagovornika za stolom u lokalu “Bladi Meri”. - Drugi stare a ti si stalno isti! Kao da si se mumificirao!
- Živim mirnim životom, Hejzi! - objasni detektivov sagovornik. - Skroman sam, miran i povučen. Malo se trošim. To je tajna mog mladolikog izgleda.
- Zar nikad nisi bio u situaciji da se zbog nečega iznerviraš, Gordone?
- Znaš da sam ja antikvar, trgujem antikvitetima i falsifikatima antikviteta. To baš nije posao u kome ima nerviranja, Hejzi.
- Ipak...
- Pa, dobro, bilo je i takvih situacija - osmehnu se mirni antikvar. - Ali i njih sam uvek elegantno i bez nervoze rešavao. Da li sam ti pričao o poseti Džamba i Tiča?
- Nisi! - odmahnu slavni detektiv. - Ko su oni i zašto su te posetili?
- Oh, to je interesantna pričica! - osmehnu se mirni antikvar, dajući znak visokom i mršavom konobaru, Haringi Rodniju, da im donese još dva dvostruka “kentaki” viskija. - Ta dvojica posetili su me upravo dok sam čistio jednu lažnu vazu iz dinastije Ming. Bili su krupni i snažni, grubih crta lica i delovali su veoma opasno.
- Šta su želeli? Nešto da kupe?
- Ne! - odmahnu mirni antikvar Gordon Saracen. - Likovi kakvi su ta dvojica nikad ništa ne kupuju.
- Onda su došli da te opljačkaju? - nagađao je Hejzi.
- Hm... Pa ne baš direktno...
- Hoćeš li mi već jednom reći?
- Hoću, hoću, ispričaću ti sve, samo polako i bez nerviranja, to je moja životna deviza! - nasmeja se mirni antikvar. - Dakle, ušli su u moju radnju i upitali me šta radim. Rekao sam im da upravo pripremam za prodaju jednu vazu čiji je prototip urađen još pre dve i

po hiljade godina. Vidite, skoro sve što se nalazi u mojoj radnji su kopije najpoznatijih umetničkih dela. Vrhunske kopije a ja ih sam izrađujem i u tome sam najbolji u Njujorku, objasnio sam im.

- A oni?

- Jedan od njih, onaj koji se zvao Tič, uzeo je vazu od mene i razgledao je. Koliko ovo košta, upitao me je. Oko pet stotina dolara, odgovorio sam mu. On je onda podigao vazu i pustio je da padne. Naravno, razbila se u bezbroj sitnih komadića.

- Zašto je to učinio?

- Kad sam ga to upitao, rekao mi je da mu je slulajno ispala. A onda je uzeo još nekoliko kažnih antikviteta iz moje radnje i takođe ih "slučlajno" ispustio i sve su se razbile.

- Šta se krilo iza toga, Gordone?

- Drugi lik, onaj koji se zvao Džambo i koji je delovao veoma opasno, iz džepa je izvadio posetnicu i pružio mi je. Uzeo sam i pročitao. Na njoj je pisalo "Osiguravajuća kompanija Džamba i Tiča". Upitno sam pogledao Džamba...

- A on?

- Malim trgovcima kao što ste vi, gospodine Saracen, nezgode se događaju skoro svakodnevno, počeo je da mi objašnjava, zvaničnim glasom. Iznenadne nezgode koje je nemoguće sprečiti a pričinjavaju vam znatnu materijalnu štetu. Naša osiguravajuća kompanija pruža zaštitu upravo takvim, malim i mirnim trgovcima kakav ste vi.

Hejzi od Haringe Rodnija naruči još dva "kentaki" viskija.

- Kolika je cena osiguranja, upitao sam Džamba - nastavi svoju priču mirni antikvar. - Oh, samo pet stotina dolara nedeljno, odgovorio mi je on. A ako ne želim da se učlanim, oprezno sam upitao. Džambo onda podiže i "slučajno" ispusti još nekoliko eksponata iz moje prodavnice i razbi ih. Eto, to bi moglo da vam se događa svakodnevno, ako se ne osigurate kod Tičove i moje osiguravajuće kompanije, objasnio mi je.

- Pretpostavljam da si onda iz fijoke izvadio pištolj, uperio ga u njih i telefonirao policiji, Gordone? - nagađao je Hejzi.

- Zar ja? - začuđeno ga pogleda mirni antikvar. - Pa ja se plašim oružja, nemam pištolj, nikad ga nisam video, nikad ga nisam ni držao uj rukama! Rekao sam ti da sam ja miran, skroman i povučen čovek koji ne podnosi nikakva uzbuđenja!

- Znači, odlučio si da im plaćaš “osiguranje”?
- Recimo.
- Šta to znači “recimo”? - upita Hejzi.
- Rekao sam im da dođu sledećeg dana i da ću im onda dati pet stotina dolara za tu nedelju. Nisu pristali, tražili su da im prvu ratu platim odmah.
- Znači, ipak si im dao novac?
- Pitao sam ih da li mogu da im odmah platim za šest meseci unapred. Zinuli su kao somovi ali su, naravno, odmah pristali.
- Ništa ne razumem! - priznade Hejzi. - Baš ništa, Gordoine!
Na mirnog antikvara bio je red da naruči novu turu pića i on to i učini.
- Ne razumeš, jer me stalno prekidaš, Hejzi! - ukorio je detektiva. - Dakle, zamolio sam ih da nekoliko trenutaka sačekaju, jer mi je novac u kasi, koja se nalazi u prostoriji iza prodavnice. Za svaki slučaj sam ostavio otvorena vrata, da vide šta radim. Otvorio sam kasu, izvadio iz nje tri hiljade dolara i dao mi ih. Tako sam rešio taj problem.
- Učinio si glupost, Gordone!
- Ja nikad ne činim gluposti, Hejzi!
- Dobro, zašto si im onda dao taj novac?
- Upravo prethodne večeri sam montirao najnoviji aparat za fotokopiranje, pravo čudo tehnike - strpljivo je objašnjavao mirni antikvar. - A u toku prethodne noći, izradio sam prve falsifikovane novčanice na njemu. Nisu bile baš savršene, to su bili tek prototipovi, još sam se uhodavao. I njih dvojica bi primetili da su to falsifikati, samo da su malo pažljivije zagledali novčanice koje sam im dao. A ovako su mi se zahvalili, rekli da će ponovo doći kroz šest meseci i otišli.
- Znači, i dalje im plaćaš “osiguranje” tim falsifikovanim novčanicama! - uzviknu Hejzi, misleći da je najzad shvatio.
- Ah, ne! - odmahnu mirni antikvar. - Obojica su uhapšeni kad su pokušali da troše te novčanice. Dobili su po osam godina zatvora, Ujka Sam ne voli kad se neko bavi tim poslom. Kasnije sam u novinama pročitao da je Tič poghinuo prilikom neke tuče u zatvoru a Dozi je završio na isti način, prilikom pokušaja bekstva iz zatvora. Kažem ti, samo se nikad ne treba uzbuđivati i nervirati, Hejzi! -

završio je mirni antikvar svoju poučnu priču, dajući znak Haringi Rodniju da im donese još pića.

Slavni detektiv ga je s poštovanjem gledao, zaključujući da je taj mirni čovek u pravu i da se od njega može mnogo naučiti.

HEJZI I RUKA UBICE

Sedeli su u lokalu “Bladi Meri”, pušeći i u redovnim vremenskim intervalima od konobara, mršavog, visokog Rodnija Lengkoka, koga su zbog kože sasušene kao pergament svi stalni gosti “Bladi Meri” zvali Haringa Rodni, naručivali nove ture “kentaki” viskija.

- Kako je tvoja žena, Agata, Elmore? - upita slavni privatni detektiv, majkl Hejzlbud Hejzi. - Da li ste još uvek zajedno?

Sitni kriminalac, Elmor Krejven, odrečno odmahnu glavom.

- Na sreću, nismo, Hejzi! - odgovorio je.
- Ostavila te je?
- Moglo bi se i tako reći.
- I, gde je sad?
- Na groblju! - odgovori Krejven. - Sahranjena je pre godinu dana.
- Jadnica! - promrmlja Hejzi. - Od čega je umrla?
- Od prirodne smrti!
- Ne izgledaš ožalošćen zbog toga? - primeti Hejzi, pošto je pažljivo pogledao sagovornika.
- I nisam, zašto bih bio? Ta kučka je nekoliko puta pokušala da me ubije!

Hejzija priča poče više da zainteresuje. Naručio je još dva “kentaki” viskija i upitno pogledao Krejvena.

- Reci mi nešto više o tome, Elmore - zatražio je.
- Nema tu mnogo toga da se kaže, Hejzi.
- Ipak... Zađšto je pokušavala da te ubije?
- Zbog novca. Poslovi su nam stali, bili smo već stari i sve teže smo zarađivali, dok najzad nismo sasvim prestali da zarađujemo. Kad smo potrošpili našu malu ušteđevinu, stigli smo do samog dna i živeli smo od ono nekoliko dolara koje smo dobijali od socijalne pomoći.
- Ne razumem na koji način bi tvojom smrću došla do novca, Elmore?
- Pozajmila je novac od najbolje prijateljice i osigurala moj život na visoku sumu.

- I onda je pokušavala da te ubije, nadajući se da će posle tvoje smrti naplatiti novac od osiguranja?
- Da, to je bio njen plan. Vrlo jednostavan, zar ne?
- Jednostavni planovi su uvek najbolji - progunđa Hejzi.
- Pokušala je da me ubije tri puta! No, bio sam pažljiv i to joj, na moju sreću, nije pošlo za rukom.
- I onda je umrla? Prirodnom smrću, rekao si?
- Malo sam joj pomogao! - promrsi Hejzijev sagovornik.
Detektiv se još više zainteresova.
- Pomogao si joj da umre prirodnom smrću, Elmore?
- Upravo tako, Hejzi.
- Zašto? Iz samilosti? Bila je teško bolesna i trpela je velike bolove?
- Samilost ne spada u moje karakterne osobine, Hejzi. Nisam Majka Tereza. Ne, na to sam se odlučio jer mi je njena prijateljica, ta od koje je pozajmila novac za uplatu mog osiguranja, rekla šta Agata namerava. Naime, ta Agatina prijateljica bila je moja ljubavnica.
- Šta si učinio, Elmore?
- Više nisam mogao da živim tako, u stalnoj napetosti, neprestano pazeći i izbegavajući Agatine pokušaje da me ubije. Zato sam shvatio da moram nešto da preduzmem da bih se zaštitio od nje. Nešto što će biti konačno rešenje. Nešto što će mi najzad omogućiti da živim mirno, opušteno i bez straha da se sledećeg jutra neću probuditi.
Hejzi je pušio “marlboro”, pio “kentaki” viski i ćuteći čekao da njegov sagovornik nastavi.
Nije želeo da ga požuruje.
- Prvo što sam uradio bilo je da od Dženi, tako se zvala ta moja ljubavnica, pozajmim veliku sumu novca. Na sreću imala ga je dovoljno, jer joj je upravo umro neki bogati ujak.
- Šta si učinio s tim novcem, Elmore?
- Isto što i Agata! Osigurao sam njen život na vrlo, vrlo visok iznos.
- Ona je osigurala tvoj život, ti njen, Elmore?
- Da! Sa istom namerom smo oboje to učinili. No, jasam bio pametniji od nje.
- U kom pogledu?
- Izvršio sam savršen zločin, zločin koji ustvari i nije zločin. Bar tako su rekli lekari patolozi, koji su obdukovali njeno telo posle smrti.

Njihov neopoziv zaključak je bio da je Agata umrla od prirodne a ne od nasilne smrti. Znači, nema zločina, zar ne?

- Stručnjaci tvrde da je nemoguće izvršiti savršen zločin, Elmore - primeti Hejzi.

- Ti stručnjaci su budale! - sa sigurnošću izjavi Hejzijev sagovornik. - Hoćeš li da ti kažem kako sam u tome uspeo?

- To bi za mene bilo novo iskustvo - priznade Hejzi.

- Onda me pažljivo slušaj, njuškalo. Prvo, znao sam da je Agata težak srčani bolesnik. Svako veliko uzbuđenje moglo je dovesti do toga da doživi težak srčani udar, da joj srce stane i da umre.

- Odlučio si da to iskoristiš, pretpostavljam?

- To nije bilo teško pretpostaviti, Hejzi. Dugo sam živeo s Agatom i znao sam sve njene navike, znao sam njeno ponašanje, do najsitnijih detalja. Čak sam znao i u koje vreme noću ustaje da ide u toalet.

Hejzi podiže ruku i mahnu konobaru da im donese još dva dvostruka “kentaki” viskija. Haringa Rodni to odmah učini. Elmor Krejven sačeka da se konobar udalji, pa nastavi svoju priču o savršenom zločinu.

- To je uvek činila na isti način. Ustajala je iz kreveta, ovuvala papuče i odlazila do toaleta ne paleći svetlo, da mene ne probudi.

- Pažljiva žena! - komentarisao je Hejzi.

Krejven ga samo pogleda i nastavi.

- Dakle, ja sam ustao iz kreveta čim je ona zaspala. Otišao sam u toalet, otvorio slavinu za hladnu vodu i stavio golu ruku u lavabo, tako da je ledena voda tekla preko nje. Posle pola sata ruka mi se skoro zaledila, toliko je bila hladna. Onda sam, par minuta pre njenog uobičajenog vremena za odlazak u toalet, zatvorio slavinu za hladnu vodu. Tu ledenu, vlažnu ruku, stavio sam preko prekidača za struju i čekao. Agata je ustala, u totalnom mraku ušla u toalet i podigla ruku prema prekidaču za svetlo u toaletu. Možeš da zamisliš njen šok kad je umesto prekidača, šaku stavila na moju ledenohladnu, vlažnu ruku! Samo je kriknula i srušila se. Šok je bio tako snažan da njeno teško bolesno srce to nije moglo da izdrži. Nešto kasnije pozvao sam hitnu pomoć, lekari su mogli samo da konstatuju smrt od srčanog udara. Sumnjivci iz osiguravajuće kompanije zatražili su, za svaki slučaj, i da se izvrši obdukcija a ja

nisam imao ništa protiv. Već sam ti rekao da je, nakon obdukcije, i dijagnoza lekara patologa bila ista, da je u pitanju klasična smrt usled srčanog udara.

- Podigao si osiguranje?

- Naravno.

- Vratio si Dženi novac koji si od nje pozajmio, da bi uplatio osiguranje za Agatu?

- Do poslednjeg centa! - potvrdi Elmor Krejven.

- I, usput, ušao u istoriju kriminalistike kao čovek koji je izvršio savršen zločin! - zaključi Hejzi i osmehnu se Haringi Rodniju, koji je već žurio prema njihovom stolu, noseći poslužavnik sa dve velike, do vrha pune čaše odležalog “kentaki” viskija.

HEJZI I DŽAMBO

- Da, da, Hejzi! - počinjao je svoju priču ogromni, robustni Džambo, lica izbrazdanog ožiljcima iz mnogobrojnih tuča. - Barni Foks nije imao ni na šta da se požali dok nije upoznao Lona Londživela a lepa Klea nije imala ni na šta da se požali dok nije upoznala Barnija Foksa. Neprijatnosti su počele kasnije.

- Ne volim priče koje počinju od sredine, Džambo - upozori ga slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi, ujedno dajući znak Haringi Rodniju, konobaru u čudesnom lokalu “Bladi Meri”, da im donese još bocu odležalog “kentaki” viskija. - Počni od početka, čoveče! - zatražio je.

- Kako hoćeš, njuškalo! - slegnu svojim preširokim, mišićavim ramenima detektivov sagovornik. - Dakle, Barni Foks imao je sasvim običan, dosadan i svakidašnji posao, kad ga je gangsterski bos Lon Londživel regrutovao da radi za njega. Barniju se to baš nije dopalo ali nije mogao da bira. Ili će raditi za Lona Londživela ili će biti ubijen. Banda Lona Londživela bila je najsurovija i najopasnija u gradu a u toj bandi surovija od Londživela bila je samo njegova žena, Kejt, koja je bila lepa, svirepa i potpuno bez duše. Nje su se plašili svi u bandi, čak i sam Lon. Zbog toga su je i prozvali Gazdarica. A čim je Barni Foks počeo da radi za bandu, Gazdarica je pokušala da ga zavede. Kad je mladić to odbio, jer je voleo svoju verenicu Kleu, od Gazdarice je i sebi i Klei načinio smrtnog neprijatelja.

Hejzi ponovo napuni obe čaše čistim viskijem.

- Šta je Gazdarica preduzela da Barniju i Klei zagorča život, Džambo? - upitao je.

- Gazdarica je izvršila pritisak na muža i Lon Londživel je morao da pristane na njen plan da i Klea bude uvučena u bandu. Londživel je svuda imao dobre veze, pa je policija uskoro pokupila Barnija, posle podmetnutih dokaza i lažne optužbe, što je sve izveo jedan Londživelov prijatelj. Tada je Gazdarica postavila Klei uslov: ili će i ona pristati da uđe u bandu, ili će njen Barni odležati nekoliko

godina. A Klea, pošto je iskreno volela svog Barnija, pristala je i postala član bande.

- Pretpostavljam da Gazdarici to nije bilo dovoljno? - primeti Hejzi.

- Naravno da nije! - potvrdi Džambo. - Ona se i dalje trudila da na sve moguče načine Klei i Barniju zagorča život. Morali su da obavljaju najrizičnije i najprljavije poslove u bandi. Londžilvelov zamenik, surov u grub tip po imeni Stinki Bardžes, za to se pobrinuo i pretvorio im život u pakao. Toliko ih je kinjio da su pomišljali ili da se ubiju ili da pobegnu. No, tada se dogodilo nešto nepredviđeno. Londživelovi ljudi zaustavili su neki automobil i opljačkali ženu koja je bila u njemu, oduzevši joj, između ostalog, i skupocenu dijamantsku ogrlicu. To je bio glup poduhvat, jer se ispostavilo da je ta žena supruga nekog uticajnog kongresmena a svemu ima granica. Zna se ko se može opljačkati a ko ne sme.

- Kakve veze to ima sa Barnijem i Kleom, Džambo? - upita Hejzi.

- Čekaj i čućeš! - odbrusi Džambo. - Policija je saznala da su pljačku izvršili Londživelovi ljudi i izvršila pritisak na Lona i Gazdaricu. Rekli su im da zbog toga neko mora biti uhapšen i izveden na sud. Tada se Gazdarica setila kako se sve to može urediti: da se opljačkana dijamantska ogrlica podmetne Klei i Barniju, da se policiji da mig da je roba kod njih i da na taj način ubije dve muve jednim udarcem. Da se konačno osveti Barniju i Klei i da reši problem bande sa policijom. Barni i Klea zaglavili bi u zatvoru a policija bi pokazala svoju efikasnost. I vuk sit, i koze na broju.

- Dobro zamišljeno! - priznade Hejzi. - A realizacija, Džambo?

- Gazdarica je pozvala Stinkija Bardžesa i objasnila mu svoj plan, koji je prethodno odobrio i Lon Londživel. Naredila mu je da se pobrine za to. Stinki je predložio da se Barni i Klea pošalju u Čikago, tobože da tamo obave neki posao. On će u Kleinu putnu torbu ubaciti opljačkanu dijamantsku ogrlicu kongresmenove žene a kad krenu, obavestiće policiju. Stinki je ujedno savetovao Londživelu i Gazdarici da u to vreme otputuju u Kaliforniju, da ne budu u Njujorku kad Barni i Klea budu uhapšeni, da bi izbegli dosadne novinare i policajce. Ovi su se saglasili i stvar je smatrana rešenom.

- Znači, sve je bilo sređeno? - zaključi Hejzi.

- Da! - potvrdi ogromni, ružni Džambo. - Stinki Bardžes je rekao Klei i Barniju da treba da otputuju u Čikago i objasnio im šta tamo treba

da urade. Nije im preostalo ništa drugo nego da ga poslušaju jer je on bio Londživelov zamenik, njegova desna ruka. Dao im je i zatvorenu kovertu sa pismenim uputstvima, koju je trebalo da otvore tek kad stignu u Čikago. Sve su prihvatili, plašeći se Stinkija, koji je bio surov i izuzetno opasan.

- Sad dolazi najinteresantniji deo, zar ne, Džambo? - upita Hejzi.

- Najinteresantniji i najlepši! - potvrdi detektivov sagovornik. - Lon Londživel i njegova žena, Gazdarica, bili su uhapšeni pri ulasku u avion za Kaliforniju. U Gazdaričinoj torbi pronađena je opljačkana dijamantska ogrlica. U zatvoru su Londživel i Gazdarica počeli međusobno da se optužuju, iznosili su prljav veš jedno protiv drugog i na kraju su, zbog niza krvavih zločina, oboje osuđeni na smrt i završili su na električnoj stolici.

- A Klea i Barni, šta je bilo s njima, Džambo?

Preko ružnog, unakaženog lica njegovog sagovornika pređe setan osmeh.

- Pa, kad su stigli u Čikago, otvorili su kovertu sa uputstvima, koju im je pre polaska dao Londživelov surovi zamenik, Stinki Bardžes. Verovatno su bili zaprepašćeni kad su u koverti pronašli ček na pet stotina hiljada dolara i kratko objašnjenje u kome je stajalo da je on, Stinki, ubacio dijamantsku ogrlicu u Gazdaričinu torbu i da je javio policiji na aerodromu da je ogrlica u njoj. Samo u jednoj rečenici, Stinki je u toj poruci Klei i Barniju, objasnio da je i on, nekad davno, imao devojku koju je voleo najviše na svetu ali da se i tada Gazdarica umešala i da se ta veza završila tragično, jer je njegova devojka tada zbog Gazdarice izvršila samoubistvo. Sada, dvadeset godina kasnije, dočekao je priliku da joj se osveti.

- Lepa priča sa elementima melodrame, Džambo! - progunđa slavni detektiv, ponovo do vrha puneći obe čaše čistim “kentaki” viskijem. - Preostaje još samo da mi kažeš kako si za nju saznao.

Grubo, unakaženo lice njegovog sagovornika razvuče se u osmeh.

- Moje pravo ime je Stinki Bardžes, Hejzi! - rekao je. - Džambo mi je samo nadimak! - dodao je, podižući čašu i otpijajući veliki gutljaj a Majkl Hejzlvud, plašeći se da ne zaostane, odmah učini isto.

EDUKATOR HEJZI

- Kako ćemo se snaći u velikom gradu, sestro? - upita sedamdesetogodišnja Hilari Heršmen svoju dve godine mlađu sestru.
- Iako smo iz provincije, pročitale smo toliko krimića o detektivu Hejziju, da znamo sve o velikim gradovima, sestro - ubedljivo odgovori Helena Heršmen.
Uskoro su stigle kod advokata Roberta Šeklija.
- Mislio sam da ste se odrekle nasledstva? - primeti on.
- Naš rođak Gevin ostavio nam je tu kuću i hoćemo u njoj da živimo - objasni Helena. - To mu je bila poslednja želja. Dosta nam je provincije, željne smo života u gradu.
- Imam dobrog kupca - zbunjeno poče advokat. - Vaš pokojni rođak Gevin bavio se sumnjivim poslovima. Niko nije znao odakle mu novac. Neko ga je ubio u toj kući...
- Nismo sujeverne! - prekide ga Helena.
Kad su starice otišle, advokat pređe u drugu sobu.
- Neće da prodaju kuću, Klife - rekao je čoveku koji je tamo sedeo. - Pokušao sam da ih ubedim ali one imaju gvozdenu volju.
- Večeras je u toj kući Endi Romano! Poslao sam ga da je još jednom pretraži zbog sakrivenih dokumenata. Kad ga starice vide, pobeći će glavom bez obzira. Endi Romano veoma je neprijatan...

*

Kuća je bila ogromna i mračna.
- Helena, kao da je neko gore, na spratu - reče Hilari. - Možda je lopov? Oh, Helena, hajdemo iz ove uklete kuće!
- Ne budi smešna! Mi znamo sve o tehnici hvatanja lopova. Čitale smo o tome u krimićima o detektivu Hejziju! - umiri je Helena.
Izule su se, tiho popele na sprat i provirile kroz ključaonicu. Snažan čovek, spljoštenog nosa i širokog, bokserskog lica, pretraživao je

sobu. Endi Romano je ranije bio bokser teške kategorije.
- Treba da ga prinudimo da izađe - predloži Helena. - Hejzi je uvek tvrdio da potpetica na ženskoj cipeli predstavlja odlično oružje. Ja ću stati s jedne strane vrata a ti stani s druge.
Trenutak kasnije, Endi Romano je čuo neke šumove, otvorio vrata i promolio glavu, buljeći u mrak. U tom trenutku doživeo je najveći nokaut u svojoj karijeri. Ni mnogo deblja lobanja od njegove ne bi mogla da izdrži udarac dve teške potpetice istovremeno.
Starice su ga odvukle u sobu i čvrsto mu vezale ruke i noge, na način naučen čitanjem krimića o detektivu Hejziju. Kad je telefon zazvonio, Helena Heršmen je podigla slušalicu.
- Da, advokate, stigle smo. Ne, ovde nema nikoga...
Advokat prekide vezu.
- Možda je Endi Romani otišao pre njihovog dolaska? - rekao je Klifu Montrezoru. - Hajdemo tamo, kod njih, u kuću!
Za to vreme, sestre su pregledale sobu. Bila je to klasična radna soba, sa pisaćim stolom na kome su bili pribor za pisanje i dve uramljene fotografije.
- Ako me ne odvežete, Klif Montrezor će vam već pokazati! - poče Endi Romano.
- Hilari, zapiši da on radi za nekog Klifa Montrezora! - reče Helena.
- Ništa nisam rekao! - protestvovao je zbunjeni Endi.
- Vi ste ubili našeg rođaka Gevina! - optuži ga Helena.
- Kako znate?... Ovaj, ja nisam...
- Hilari, zapiši i da priznaje da je ubio Gevina!
- Ne priznajem!... Obe ste poludele!...
- Dobro, dobro! - umirivala ga je Helena. - Sad nam recite šta ste tražili? Drogu? Novac? Hartije od vrednosti? Najčešće se traži novac, tako tvrdi detektiv Hejzi. Bolje sve recite da ne bismo primenili neki način saslušavanja od onih koje primenju-Ja... ovaj... govoriću, proklete bile! - promuca zastrašeni Endi Romano, koga je odjednom oblio hladan znoj, pri pomisli šta bi te dve naizgled dobroćudne starice mogle da mu učine.
Pričao je kao navijen a Hilari je sve beležila.
- Tako sad sve znamo! - zaključi Helena, kad je govorljivi Endi završio. - Dakle, suština je u tome da je naš rođak Gevin vodio računske knjige za tog gangsterskog bosa Klifa Montrezora i da je

prikupio dokaze o njegovoj zločinačkoj aktivnosti. Počeo je da ucenjuje Klifa, Montrezor nije hteo da plaća ucenu i naredio je Endiju Romanu da ga ubije, što je Endi i učinio. Međutim, dokumenta, dokazi kojima je Gevin ucenjivao Montrezora još nisu pronađeni. Sad ćemo ih nas dve naći, sestro. Radićemo kao što radi detektiv Hejzi...

U sobu uđe Klif Montrezor a za njim i advokat Robert Šekli. Odvezali su Endija Romana a staricama naredili da stanu u ugao.

- Previše znaju! - reče Montrezor. - Da ih ubijemo?

- Njihove izjave pred sudom bez dokaza ne bi vredele a ako ih ubijemo imaćemo velikih problema! - reče advokat.

- Možemo se nagoditi - javi se Hilari. - Prodaćemo vam ovu kuću, daćete nam novac i nas dve odlazimo na put oko sveta.

- Ja ne pristajem na sporazum sa kriminalcima, sestro! - ogorčeno je protestvovala Helena. - To su gangsteri koji su ubili našeg Gevina...

- Ćuti, Helena, naređujem ti! Dakle, gospodine Montrezor?

- Daću vam za kuću sto hiljada dolara! Ali, odmah putujete! Endi, da li su ove starice našle dokumente pre našeg dolaska?

- Nisu, gospodine!

- Onda, hajdemo da vam dam novac i da potpišemo ugovor o kupoprodaji. Vaš voz polazi u ponoć! - obratio se Montrezor staricama.je Hejzi! - savetovala mu je.

*

Voz je najzad krenuo. Starice su bile same u kupeu.

- Kako možeš da dremaš, kad si prodala Gevinovu kuću za šaku dolara? I omogućila njegovim ubicama da prođu nekažnjeno!-upita Helena.

- Ko kaže da će oni proći nekažnjeno? - reče Hilari i iz svoje toprbe izvadi uramljenu fotografiju na kojoj su bile njih dve sa Gevinom. - Naš ubijeni rođak Gevin bio je sentimentalan kao zmija zvečarka, sestro - objašnjavala je. - Zašto je onda na svom stolu držao ovu fotografiju? Samo zato što te porodične fotografije nikad ne pobuđuju pažnju! - sama je odgovorila na svoje pitanje. - Seti se, u jednom krimiću o detektivu Hejziju pročitale smo kako je neki važan

dokument bio sakriven na taj način što je u stvari svima bio pred očima. Tako je i sa ovom fotografijom. Dok su se Klif Montrezor, advokat Robert Šekli i ubica Endi Romano dogovarali šta da rade s nama, iskoristila sam priliku i strpala ovu uramljenu fotografiju sa Gevinovog stola u moju tašnu. Sad, ako sam tačno zaključila, a mislim da jesam jer sam razmišljala kao detektiv Hejzi, treba samo da skinemo karton s poleđine ove fotografije i da pronađemo mikro filmove dokumenata na kojima su dokazi protiv Klifa Montrezora! Hajde, baš da vidimo!

- Švarceneger je terminator a Hejzi je naš edukator, sestro! - uzdahnu Helena Heršmen i s poštovanjem pogleda sestru, kad su ugledale tražene mikrofilmove.

HEJZIJEV SAVET

Stiv Kolter izađe iz prostorija detektivske agencije privatnog detektiva Majkla Hejzlvuda Hejzija zamišljen ali mnogo zadovoljniji nego kad je u njih ušao. Odlučio je da posluša Hejzijev savet.

Ušao je u telefonsku govornicu, uzeo telefonsku slušalicu i otipkao Patricijin kućni broj.

- Molim? - prepoznao je njen glas.

- Pat ja sam, Stiv! - rekao je. - Da li si razmislila? Platićeš?

Na čudan način, došao je u posed pisma pisanog rukom njenog pokojnog oca, kojim je ovaj, pred smrt, priznao da je ubio svog poslovnog partnera, kad je partner otkrio da ga on potkrada.

- Ne znam, Stive! - odgovorila je. - Ne znam!

- Za samo pet hiljada dolara, možeš sprečiti da se tvoj otac, posmrtno, od poštenog i uglednog čoveka pretvori u ubicu. Ne zaboravi da će se otkrivanje svega toga svakako odraziti i na tebe i na tvoj položaj u društvu! - opomenuo ju je.

- U redu! - odlučila je. - Platiću! Kad i gde?

- Vozi putem kroz stari kamenolom. Daću ti znak kad da staneš.

- Taj put je zatvoren za saobraćaj zbog čestih odrona.

- Ukloniću prepreku i moći ćeš da prođeš. Čekaću te u ponoć.

Spustio je slušalicu pre nego što je bilo šta mogla da kaže.

Nije se predomislila. To je zaključio iste večeri, kad se, posle čekanja od samo nekoliko minuta, njen plavi “pontijak” zaustavio nedaleko od njegovog automobila, duboko u mračnom kamenolomu.

- Jesi li donela novac, Pat?

- Jesam! - potvrdila je, pružajući mu koverat. - Evo, pet hiljada dolara. Tačno koliko si tražio!

Tri godine su bili verenici a onda su se rastali zbog beznačajne svađe i onda se ona udala za drugog. Nikad joj to nije oprostio.

Ćuteći je gledao svetla njenog automobila kako se udaljavaju i nestaju u noći. Razmišljao je o njoj. Posle svađe udala se za čoveka dosta starijeg od sebe. Bio je kockar i ženskaroš. Varao ju je od

prvog dana braka a živeo je od njenog novca. Nije znao zašto je sve to trpela.

Sledećeg dana zaustavio je automobil ispred brvnare u brdima. Otvorio ih je visok i snažan čovek sa ožiljkom na licu, masne kose i podmuklog pogleda.

- Vi ste? - rekao je. - Šta opet hoćete? Prodao sam vam pismo!

- Zbog toga sam i došao! - reče Stiv Kolter. - Zašto ste to pismo baš meni ponudili?

- Znao sam da ste ljuti na nju i uvređeni što vas je ostavila i udala se za drugog. Znao sam da želite da joj se osvetite a ovo je bila prilika.

- Kako ste došli do pisma?

- I to sam vam već objasnio. Provalio sam u pokojnikovu kuću. Pismo je bilo u nekoj knjizi, između stranica. Uzeo sam ga i... Zašto me to pitate?

- Zašto je niste sami ucenili? Dobili biste mnogo više!

- Suviše sam glup za to! A sada, idite!

Cele te noći Siv Kolter je razmišljao o Patriciji. Teškom mukom, iskreno je sam sebi priznao da je još uvek voli i da ne može bez nje. Ni najmanje mu se nije svidelo to što je postao običan ucenjivač, i što je još gore, da ucenjuje ženu koju voli. Odgovori čoveka iz brvnare, od koga je kupio pismo kojim je ucenjivao Patriciju, nisu mu se svideli, zvučali su mu nekako neuverljivo. Neistinito. Zato je, već sledećeg jutra, opet bio pred brvnarom u brdima.

Ponovo je snažno pokucao ali ovog puta niko mu nije otvorio. Pritisnuo je grubu kvaku i gurnuo vrata. Kad su se otvorila, uz škripu, nije bilo potrebno da ulazi, da bi video ono najvažnije. Čovek s kojim je juče razgovarao bio je mrtav. Neko mu je ispalio najmanje dva metka u lice i to iz neposredne blizine.

Zatvorio je vrata brvnare, otrčao do svog automobila i brzo se ponovo odvezao do prostorija detektivske agencije Majkla Hejzlvuda Hejzija. Slavni detektiv pažljivo je saslušao njegovu priču a zatim raširio plan okoline grada i počeo ponovo da savetuje usplahirenog Stiva Koltera.

Iste večeri, Kolter je ponovo telefonirao Patriciji.

- Moraš još noćas da te vidim! - rekao joj je.

- Kasno je za odlazak u banku, Stive!

- Pristaću i na ček. Važno je da dođeš! To mora biti ove noći!
Ponovo je prvi spustio slušalicu.
Po Hejzijevom savetu, te noći je vozio polako. Kad je već zašao duboko u napušteni kamenolom, naglo je pritisnuo kočnicu i zaustavio vozilo. Na mestu gde je još juče bio put, farovi su sada osvetljavali duboku provaliju. Detektiv Hejzi mu je na to skrenuo pažnju kad ga je posetio.
Sklonio je automobil i sačekao Patriciju. Došla je vozeći polako i oprezno, kao i uvek. Na vreme ju je zaustavio, pa je ušao u njen automobil i zajedno su se odvezli dalje od opasne provalije, u obližnji šumarak.
- Nemam novac kod sebe, Stive! - odmah mu je rekla. - Nisam se nadala da ćeš me ponovo zvati tako brzo. Zašto si me zvao?
- Ne mogu više da ti nanosim zlo, Pat! - jednostavno je rekao. - Još uvek te volim, sad to znam. Evo ti pismo tvog oca, kojim sam te ucenjivao. Evo ti i koverat s novcem koji si mi sinoć dala. Ne, nemoj mi zahvaljivati, Pat! Samo mi iskreno reci da li si srećna u braku s tim kockarem i ženskarošem, Robertom Gejtsom?
- Zašto te to interesuje, Stive? - iskosa ga je pogledala.
- Odgovori mi! - zahtevao je. - Tvoj život zavisi od toga!
- Moj život? Kako to misliš?
- Odgovori mi! - namršteno je ponovio. - Odgovori!
- Nisam srećna! - skoro je viknula, kao da se oslobađa nekog tereta. - On je još gori nego što svi misle! Tuče me!
- Ubio je čoveka od koga sam kupio pismo tvog oca, Pat!
- Kako to znaš?
- On je to pismo i pronašao u vašoj kući, posle smrti tvog oca.
- Zašto ga je dao tom čoveku?
- Da bi ga ovaj prodao meni, da bih te ja njime ucenjivao! Želeo je da te upravo ja ucenjujem a znao je da ću to učiniti, jer si me ostavila!
- Zašto je to želeo, Stive? - ništa joj nije bilo jasno. - Reci mi!
- Kad bi ti umrla on bi, kao tvoj muž, nasledio sve što imaš a imaš dosta. Zato je pismo dao tom čoveku da mi ga proda, da bih te upravo ja ucenjivao. Čekao je da počnem da te ucenjujem, da bi te ubio. Naravno, ja bih odmah bio optužen za tvoje ubistvo. Policija bi

smatrala da si se pobunila zbog ucenjivanja i da sam te ja ubio. Zna li on da si ovde?

- Mislim da zna. Video me je. Zar misliš da me je pratio? Ako jeste, uskoro će biti ovde! On uvek veoma brzo vozi! Eno ga, pogledaj, eno ga!

Oboje istovremeno ugledaše blesak farova koji se brzo približavao.

- Provalija! - seti se ona. - Neće stići na vreme da se zaustavi! Pogledaj kako juri!

- Znam! - odgovorio je, u sebi nemo zahvaljujući slavnom detektivu Majklu Hejzlvudu Hejziju na njegovom savetu.

HEJZI NASLUĆUJE

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi, na nekoliko dana napustio je Njujork i otišao na pecanje u brdovite predele oko Lejkslenda, u Montani, da u tamošnjim planinskim jezerima i brzim potocima peca pastrmke. U Lejkslendu je imao dobrog prijatelja iz detinjstva, Tomasa Banistera i kod njega je odseo.

- Svratićemo po seoskog lekara, Redžinalda Olsona, Hejzi - rekao mu je Tom Banister. - Stari doktor takođe je strastan ribolovac. Jadnik, ništa drugo mu i ne preostaje, nego da peca...

- Kako to misliš, Tome? - upita Hejzi. - Zar taj lekar ima nekih problema?

- Njegov jedini problem je što se oženio sa trideset godina mlađom ženom - odgovori Banister. - Riđokosa Olivija Olson je lokalna lepotica a doktor, kad je pre nekoliko godina došao u Lejkslend, bio je matori neženja, neiskusan sa ženama. Riđokosa Olivija, koja je već prošla sito i rešeto i o svom burnom erotskom životu mogla bi da napiše memoare koji bi bili interesantniji nego oni koje je napisao Kazanova, lako je zavela starog doktora i nagovorila ga da je oženi.

- I najzad je prestala sa svojim burnim erotskim životom jer je uplovila u mirnu i tihu luku braka i ljubavi! - podsmehnu se detektiv.

- Bar da je bilo tako! - uzdahnu Tom Banister. - Ne, ona se venčanjem samo još više razgoropadila! U njenom krevetu sad gostuju svi, od poštara do raznosača mleka! Dok doktor obilazi pacijente u zabačenim planinskim naseljima ona radi ono što je radila i pre braka. Ako mene pitaš, riđokosa Olivija je prava nimfomanka! Školski primer žene sa pojačanim seksualnim nagonom koja uzalud pokušava da ga zadovolji sa svakim muškarcem koga uspe da odvuče u krevet!

- A njen muž, taj stari lekar? Zna li on nešto o seksualnim avanturama svoje lepe, mlade i raspusne supruge?

- Ako nešto i zna, pravi se da ne zna! - slegnu ramenima Tom Banister. - On je predmet podsmeha celog Lejkslenda i okoline! No,

svi su ipak na njegovoj strani, jer je on veoma omiljen, dobroćudan starčić i svi smo presrećni što najzad ovde, u ovom zabačenom mestu, imamo lekara. A riđokosu Oliviju svi osuđuju, no ne znam da li je neko od “dobronamernih” meštana saopštio starom Redžiju čime se njegova žena bavi dok on obilazi pacijente po okolini.

- Ako doktor za to sazna, sve to moglo bi tragično da se završi, Tome! - glasno je razmišljao Hejzi. - Možda tako govorim što sam privatni detektiv i odmah u svemu vidim mogućnost potencijalnog zločina ali slučajevi ubistva žena zbog preljube veoma su česti - naslućivao je Hejzi.

- Čak i kad bi se to dogodilo, ovde bi svi imali razumevanja za starog doktora i pomogli bi mu, koliko mogu, da se njegov zločin prikrije, ako ni zbog čega drugog, onda iz jednostavnog razloga što bi odlaskom starog Redžija u zatvor, Lejkslend i okolina ostali bez lekara a ovde niko od lekara neće da dođe, jer je ovo najzabačeniji deo Montane i ko ovde dođe zakopaće se za ceo život, bez ikakve perspektive za napredovanje. Hajdemo da ga pozovemo da pođe s nama za pecanje, ako za danas nema zakazane posete nekim svojim pacijentima.

Doktorova kuća bila je u brdima, podalje od ostalih. Pokucali su i zvonili ali niko im nije otvorio. Tom Banister pritisnu kvaku, otvori vrata i uđe a Hejzi za njim.

- Hej, doktore! - povika Banister. - Jesi lu tu? Hoćeš li sa mnom i mojim prijateljem na pecanje?

- Izgleda da u kući nema nikog, Tome! - progunđa Hejzi.

- Onda bi vrata bila zaključana. Ne bi ostavili praznu i nezaključanu kuću. Neko od njih dvoje je sigurno tu - odgovori Banister.

Obišli su sve prostorije a onda začuše neke prigušene šumove iz podruma. Oprezno su se spustili stepenicama i tiho otvorili vrata. Stari, mršavi doktor, proćelav, sa vencem sede kose oko glave, klečao je i pripremao pod podruma za betoniranje.

Izgledao je neprijatno iznenađen kad ih je ugledao.

- Došli smo po tebe da te pozovemo na pecanje, Redži - reče Banister. - Šta to radiš, do đavola? Sahranjuješ nekog od svojih pacijenata? - pokušao je grubo da se našali.

- Podzemna voda je počela da probija kroz pod i hoću da ga betoniram, da to sprečim, Tome! - neubedljivo odgovori stari lekar.

- Redži, ja sam ti prodao ovo imanje kad si došao u Lejsklend! - reče Banister. - Nikad ti ne bih prodao zemlju za gradnju na kojoj ima podzemnih voda! Potpuno sam siguran da je ovo apsolutno suv teren!

- Možda je to od jakih kiša, poslednjih dana? - lekarev odgovor je bio još neubedljiviji. - Žao mi je što ne mogu s vama na pecanje, Tome. Danas imam posla, treba do večeri da obiđem troje pacijenata.

- U redu, kako ti kažeš, Redži, posao pre svega! - nije Banister isnistirao. - Kako je tvoja Olivija? - tobože uzgred je upitao Doktor se sad još vidljivije uznemirio.

- Otišla je u Banak, kod sestre, vozom u jedanaest sati-odgovorio je.

- Redži, Olivija nema nikakvu sestru u Banaku, ja to znam, odavde sam, kao i ona. Pored toga, nikakav voz za Banak ne kreće u jedanaest sati - reče Banister, podozrivo ga gledajući.

- Zar sam rekao Banak? - trže se stari lekar. - Pogrešio sam, rekla je da ide u Kreston.

- Ni u Krestonu ona nema sestru, Redži. A voz za Kreston ide samo dva puta nedeljno ali danas nije nijedan od ta dva dana!

- Onda... Možda mi je rekla da ide kod sestre u Springdejl? Ili u Vudvort? Ili je spomenula Bermont?... Ne znam, Tome, zbunio si me... Uostalom, možda i nije otišla vozom...

- Vaš automobil je ispred kuće, Redži!

- Onda... onda... Možda je otišla do stanice peške, kroz šumu. Krenula je pre oko pola sata.

- Peške, kroz šumu i to sa koferom, po ovom blatu od kiša? Mi smo došli stazom kroz šumu Redži, i nismo je sreli. A to je jedini šumski put odavde, Redži!

Zavlada neprijatna tišina. Doktor se preznojavao.

- Doktore, dobro zabetonirajte taj pod! - iznenada reče Banister. - Moj prijatelj i ja danas nismo bili ovde i nismo vas videli kako to radite. Da li je tako, Hejzi? - okrenuo se prema detektivu.

- Ja sam slep, gluv i veoma zaboravan! Ništa ne znam! - potvrdi ovaj.

- Hej, šta vas dvojica to govorite? - uzviknu doktor. - Vi... vi mislite da sam ja ubio Oliviju što me vara na svakom koraku i da sam je

zakopao ovde? Ludi ste, obojica ste ludi! - lice mu je pocrvenelo od ozbuđenja. - Ako tako mislite, pozovite šerifa, neka ovo sve raskopa!...

- Redži, naš šerif, stari Barni je dobar čovek, baš kao i ti i neće ništa preduzimati! - umirivao ga je Banister. - Neće biti nikakve istrage, ne brini! Svi mi, starosedeoci, znali smo kakva je Olivija a niko od nas, uključujući i šerifa, nije ti to rekao kad si odlučio da se oženiš s njom! Zato smo svi pomalo krivi zbog ovoga! Savetujem ti da kad završiš betoniranje, pospeš odgore suve zemlje, da izgleda da ništa nije ni rađeno! - ozbiljno je završio.

- Oh, Bože!... Oh, Bože!... Šta da radim?... - kukao je zbunjeni doktor.

- Sve što treba da učiniš je da kažeš da je Olivija otišla u šetnju i da se nikad više nije vratila, Redži! - nastavi da ga savetuje Banister. - Moj prijatelj i ja ćemo se zakleti da smo je videli kako se odvozi iz grada u crnom “bjuiku”, za čijim volanom je bio neki plavokosi mladić. Ubeđen sam da će se šerif setiti da ju je i on video u tom “bjuiku” a i mnogi meštani. Upamti, nas dvojica danas ovamo nismo dolazili! - završio je i Hejzi i on se udaljiše.

Ostavši sam, stari doktor sede na prazan sanduk i zamisli se.

Pola sata kasnije, čuo je da neko ulazi u kuću.

- Hej, Redži! - prepoznao je Olivijin raspoložen glas. - Zakasnila sam na voz za Glendžeri i vratila sam se! Gde si, Redži?

- Dole, u podrumu! - doviknuo je. - Da li si srela nekog kad si se vraćala?

- Baš nikog, Redži! Znaš da je ovde kao u pustinji! Da li si završio sa tim svojim poslom?

- Izgleda da ću morati ponovo da kopam rupu! - odgovorio je, ustajući sa sanduka i uzimajući budak. - Dođi da ti pokažem, Olivija! - pozvao ju je.

Čuo je njene brze korake niz stepenice.

HEJZI I HIRURG

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi sreo je dr Vilijama Mekormika, starog prijatelja koga dugo nije video, upravo ispred ulaza u lokal “Bladi Meri”, pozdravio se s nim i odmah ga pozvao na piće.

Vilijam Mekormik prihvatio je detektivov poziv.

Čim su seli, Hejzi dade znak konobaru, visokom i mršavom Rodniju Lengkoku, koga su zbog kože sasušene kao pergament, koja je podsećala na dimljenu haringu, stalni gosti lokala nazvali Haringa Rodni, da im donese dva dvostruka “kentaki” viskija s ledom a kad su bili posluženi, dvojica prijatelja otpočeše razgovor.

- Zašto se ovaj lokal zove “Bladi Meri”? - upita Mekormik. - Prvi put sam ovde ali mogu ti reći da ovakvu galeriju likova iz podzemlja i prizemlja Njujorka, skoncentrisanih na jednom mestu, nisam video ni u gangsterskim filmovima - završio je, nervozno se osvrćući oko sebe, kao da se plaši da će neko od prisutnih iznenada skočiti i zabiti mu nož u leđa.

- Vlasnica lokala, Meri Pajk, inače moja odlična prijateljica, ima kao krv crvenu kosu i po tome se lokal zove “Kod krvave Meri” - objasni Hejzi. - Inače, tačno je da ovdašnje goste ne bi primili u neke od skupih i firmiranih lokala na Petoj aveniji, ali ni goste tih lokala ne bi primili ovde! - nastavio je da objašnjava. - Ovde se možeš osećati potpuno sigurno, Bile. Glavni konobar, Rodni Lengkok zvani Haringa Rodni, odležao je nekoliko godina zbog ubistva...

- Koga je ubio? - trže se Mekormik, oprezno prateći pogledom visokog i mršavog konobara, kože sasušene kao pergament.

- Oh, bilo je to za vreme partije pokera - odgovori Hejzi. - Jedan od prisutnih je varao na kartama, Haringa Rodni ga je upozorio da to više ne čini, ovaj je nastavio sa pakovanjem karata i Rodni ga je iznenada svojom čvornovatom pesnicom udario u vrh brade. Nezgoda je u tome što mršavi, žilavi Rodni, ima tako snažan udarac da se vilica čoveka koji je varao na kartama značajno pomerila,

naime uletela mu je u mali mozak, jer veliki verovatno nije ni imao. Ti si lekar, znaš da se ne može živeti s vilicom u mozgu, Bile. Jadni Rodni bio je uhapšen i optužen za ubistvo prvog stepena. Uzalud se na sudu branio da je to bio nesrećan slučaj, obična svađa među prijateljima koja se tragično završila. Glupi sudija nije imao razumevanja za njegovu iskrenu i argumentovanu odbranu, koja je izazvala smeh u sudnici i Rodni je završio u zatvoru, ni kriv, ni dužan. Zbog dobrog vladanja pušten je ranije i odmah po izlasku zaposlio se ovde kao šef konobara - završio je detektiv svoju priču.

- A ostali konobari? - upita Mekormik.

- Svaki od njih ima bar jednog na duši! - lakonski odgovori Hejzi. - Dobri momci, ozbiljno ti kažem. Zato ovde nikad nema ni svađa, ni tuča, atmosfera je kamerna, kao na koncertu ozbiljne muzike. Haringa Rodni i drugi konobari svaki pokušaj izazivanja nereda spreče još u začetku.

- Kako? - upita sve zbunjeniji Mekormik.

- Prvo opomenu onog ko pravi neprilike a ako to ne pomogne, onda ga ubiju! - s ozbiljnim izrazom na licu odgovori slavni detektiv. - Pokazalo se da je to vrlo efikasan metod, Bile! - dodao je. - No, ako mirno sediš, razgovaraš i uživaš u svom piću, ovde si sigurniji nego u Avramovom krilu! - dodao je, primetivši nelagodnost svog sagovornika.

- Ti... ti često dolaziš ovamo, Hejzi?

- Tačnije bi bilo kad bih rekao da retko izlazim odavde, Bile! - nasmeja se Hejzi. - Sedim, pijem i uživam u pričama koje ovde slušam. A priče su takve da se zaista mogu čuti samo ovde i nigde više.

- Možda bi se i moja priča uklopila u te za koje kažeš da samo ovde možeš da ih čuješ! - progunđa Mekormik. - Bizarna je i neobična...

- Kakva je tvoja priča, Bile? - upita Hejzi, udobnije se nameštajući, da sluša, i ujedno dajući znak Haringi Rodniju da im donese još dva dvostruka “kentaki” viskija.

- Ti znaš da sam oženjen sa Finolom, zar ne?

- Znam! - potvrdi Hejzi. - Bivša manekenka, rasna lepotica. Šta je s njom? - upitao je.

- Vara me već godinama! - uzdahnu Mekormik. - Ja sam hirug, mnogo vremena provodim u bolnici, operišući, imam stalna i

vanredna dežurstva, putujem na seminare... Uglavnom, malo vremena provodim kod kuće, Finola se osećala zapostavljenom i počela je da me vara.

- Klasičan početak priče o preljubi! - komentarisao je Hejzi.

- Ali ova priča nema klasičan završetak, Hejzi! - ponovo uzdahnu Mekormik. - Samo me pažljivo slušaj - zamolio je sagovornika. - U početku je menjala ljubavnike ali kasnije se vezala za nekog Džordža Benčlija, profesionalnog zavodnika i zaljubila se u njega. Kad sam za to saznao, pokušao sam, kao civilizovan čovek, da je ubedim da prekine tu vezu ali ona nije htela ni da čuje.

- Zašto se nisi razveo, Bile? - upita Hejzi.

- Zato što bi onda njoj pripala polovina svega što sam zaradio i stekao otkako sam s njom u braku - objasni Mekormik. - Ona nije radila ali zakon kaže da to nije važno i da njoj ipak pripada polovina. A pošto se radi o velikom novcu i velikoj imovini, odlučio sam da odustanem od razvoda i da pokušam sa ubeđivanjem.

- I? Da li si uspeo da je ubediš da ostavi ljubavnika, Bile?

- Nisam! - odmahnu Mekormik. - Taj Džordž Benčli potpuno joj je zavrteo mozak, kažem ti! Već sam počeo ozbiljno da razmišljam o razvodu, uprkos tome što bi me to skupo koštalo, jer više nisam mogao da izdržim tu bruku i sramotu, kad se dogodilo nešto što je sve iz osnova izmenilo.

- Šta, Bile? - upita Hejzi.

- Džordž Benčli, Finolin ljubavnik, doživeo je tešku saobraćajnu nesreću a pošto se to dogodilo u blizini bolnice u kojoj ja radim, doneli su ga kod mene i ja sam ga operisao jer sam bio dežurni hirurg.

- Kakve su povrede bile u pitanju?

- Izbeći ću stručne izraze jer ti oni ništa ne bi značili, pošto ih ne bi razumeo. Ukratko, testisi i penis bili su mu potpuno smrskani i morao sam da mu ih hirurškim putem odstranim, da bih mu spasao život.

- Mora da si bio presrećan zbog toga! Odseći penis ljubavniku svoje žene! O tome sanjaju svi muževi rogonje! - nasmeja se Hejzi. - Kako je Finola reagovala kad je za to čula?

- Bila je očajna, naravno! Optužila me je da sam to namerno učinio, da bih se osvetio njenom ljubavniku! Čak i kad su svi hirurzi u bolnici

potvrdili da je takva operacija bila neophodna, da je to bio jedini način da se Džordžu Benčliju spase život, nije bila ubeđena.

- Šta se dalje događalo, Bile? Prestala je da te vara s Džordžom Benčlijem, pošto on za to više nije bio sposoban i našla je drugog ljubavnika?

- Prvo ću ti reći šta je učinio taj Džordž Benčli, Hejzi. Pošto više nije bio muškarac, jer je ostao bez osnovnih muških obeležja, a to su penis i testisi, odlučio se za promenu pola. Dakle, postao je žena, umesto Džordža postao je Džordžija.

- I to je kraj priče, zar ne? - nagađao je detektiv. - Taj, odnosno sad "ta" Džordžija Benčli, našla je ljubavnika a tvoja žena se vratila tebi?

- Ne! - odmahnu hirurg. - Nekadašnji Džordž a sada Džordžija, posle promene pola prešla je u lezbejke! Tako da i dalje voili žene a ne muškarce!

- Nemoj mi reći da...

- Upravo tako! - prekide Hejzija hirurg. - I moja žena, Finola, odmah je prešla u lezbejke, tako da me i dalje vara sa nekadašnjim ljubavnikom Džordžom, samo sada joj je to ljubavnica, Džordžija!

- Ima ljudi kojima je izgleda suđeno da budu muževi-rogonje, Bile! - glasno je razmišljao Hejzi. - Da li si sada odustao od ideje o razvodu?

- Jesam! - klimnu hirurg, sada on dajući znak konobaru Haringi Rodniju da im donese još dva dvostruka "kentaki" viskija. - Znaš, Hejzi, nekako je drugačije kad te žena vara sa muškarcem, nego kad te vara sa ženom! Ne znam kako to da ti objasnim ali više se ne osećam kao rogonja!

- Ovo je zaista još jedna od čudesnih priča iz čudesnog lokala "Kod krvave Meri"! - priznade Hejzi, prateći pogledom visokog i mršavog Haringu Rodnija, koji je već žurio prema njihovom stolu, noseći na poslužavniku dve velike čaše, do vrha pune zlataste tečnosti iz Kentakija.

HEJZI I SLUHISTA

- Hejzi! Čoveče, da li si to ti? - upita oniži, mršav starac, sa naočarima sa rožnatim okvirom, prilazeći stolu za kojim je sedeo slavni privatni detektiv. - Još uvek srećno neoženjen, zar ne?

- Kako znaš, Toni? - upita Majkl Hejzlvud, osvrćući se i dajući znak konobaru, mršavom Haringi Rodniju, da im odmah donese dva “kentaki” viskija. - Zar se to vidi po meni?

- Naravno da se vidi! - potvrdi stari Entoni Fabijan, privlačeći stolicu i sedajući za sto, pored detektiva. - Divlja životinja ima izvestan sjaj, koji gubi kad se pripitomi. Isto je i sa neoženjenim i oženjenim muškarcima. Razlikovao bih ih i iz aviona!

Haringa Rodni spusti na sto čaše sa viskijem i odmah se udalji.

- Čime se baviš, Toni? - upita Hejzi. - Dugo te nisam video. Da li još uvek radiš u muzičkoj školi?

- U penziji sam, već dve godine - odgovori starac. - Dajem časova klavira, privatno, i na taj način popunjavam kućni budžet. Moja Meri i ja smo skromni i nekako sastavljamo kraj s krajem.

Otpili su po gutljaj viskija i pripalili cigarete.

- Znači, živiš mirnim, penzionerskim životom, Toni - zaključi Hejzi. - Penzija, časovi klavira, duge šetnje, televizijske serije... Blago tebi, Toni! Za razliku od tebe, ja sam primoran da život provodim neprestano se srećući sa gangsterima, kriminalcima i ološom najgore vrste! Ponekad poželim da sam penzioner, kao ti, i da živim mirno i bez ubuđenja...

- Ako to želiš, kad odeš u penziju odseli se iz Njujorka! - savetovao ga je Entoni Fabijan.

- Zašto? - upita Hejzi.

- U Njujorku ni penzioneri ne provode miran i jednoličan život, njuškalo. To je privilegija onih koji žive van velegrada.

- Šta hoćeš da kažeš, Toni? Da ti, sa svojih sedamdeset godina, živiš dinamično i opasno? Nemoj me zasmejavati, Toni! Spram mog, tvoj život je kao život pod staklenim zvonom! - nasmejao se detektiv.

- Ipak nije tako, Hejzi! - odmahnu starac. - Verovatno ćeš zinuti od čuda, kad ti kažem da sam dobio ponudu od policije da im povremeno pomažem, u nekim specifičnim slučajevima! - važno je rekao.

Detektivova radoznalost bila je pobuđena. U lokalu “Bladi Meri”, u kome je najčešće provodio slobodno vreme, naslušao se svakakvih čudesnih i neverovatnih priča i instiktivno je osetio da bi jednu od takvih mogao da mu ispriča i starac koji je sada sedeo prekoputa njega.

- Od policije?´- podigao je obrve. - Reci mi nešto više o tome, Toni? - zatražio je.

- Hm, duga je to priča! - nećkao se penzionisani učitelj klavira. - Ne verujem da će te interesovati...

Iako je tako govorio, detektiv je po njemu video da jedva čeka da počne da priča.

- Zašto si rekao da u Njujorku ni penzioneri ne provode onaj miran i jednoličan život, na kakav svi mislimo kad kažemo za nekoga da živi “penzionerskim životom”, Toni? - upitao je, podstičući ga da počne.

- Zato što u Njujorku niko ne može živeti takvim životom, Hejzi - poče da objašnjava Entoni Fabijan. - Ovde se stalno nešto dešava a malo od toga što se dešava je dobro. Da ne govorim o terorizmu, rušenju kula bliznakinja otetim avionima, svakodnevnim ubistvima i sličnim događajima koji su uvek udarne vesti na naslovnim stranicama novina i u svim televizijskim emisijama.

- Ako ne misliš na to, o čemu onda govoriš, Toni? Na šta misliš?

- Oh, na obične, svakidašnje stvari - slegnu mršavim ramenima detektivov sagovornik.

- Na primer, Toni?

- Na primer na pljačke prodavnica i banaka.

- To je u Njujorku zaista svakodnevna pojava! - potvrdi detektiv. - Hoćeš da kažeš da si nekad prisustvovao pljački neke prodavnice ili banke?

- Nekoliko puta, Hejzi, nekoliko puta!

- Bio si u prodavnici ili nekoj banci u trenutku pljačke?

- Da! - živo reče starac. - Čak su i mene opljačkali!

- Kako se to dogodilo, Toni?

- Pa... jednom sam stojao u banci, u redu ispred blagajne, čekajući da podignem svoju penziju. Ušla su trojica sa revolverima, maskirani tako da su im se kroz proreze videle samo oči, naredili nam da legnemo na pod a onda su od svih nas oduzeli novčanike a od žena i nakit. Blagajnik im je, pod pretnjom uperenog revolvera, dao novac i oni su se izgubili za manje od dva minuta, pre dolaska policije. Kad su pajkani stigli od svih prisutnih su uzeli izjave ali od nas nisu mogli mnogo da saznaju. Kažem ti, pljačkašima su se videle samo oči!

- Znači, pajkani su bili nemoćni? - zaključi detektiv.

- Kao i uvek! - potvrdi starac. - Drugi put su pljačkaši naišli kad sam se zatekao u dragstoru. Ponovo sam ostao bez novčanika. Treći put opljačkan sam u prodavnici srećaka, četvrti put u restoranu u koji sam sa mojom Meri otišao na večeru.

- I to je sve? - razočarano upita Hejzi, koji u svemu tome nije video ništa interesantno, jer su pljačke u Njujorku zaista bile deo svakodnevnice.

- Peti put sam opljačkan u prodavnici šešira! - nastavi Entoni Fabijan. - U prodavnici smo, osim prodavca, bili samo ja i još jedan kupac. Upala su dvojica maskiranih i naoružanih, uzeli novac od mene i od tog drugog kupca a prodavca naterali da im preda sav dnevni pazar iz kase. Taj drugi kupac je odmah otišao, ne želeći da čeka policajce. Prodavac i ja smo ostali i dok smo čekali pajkane, prodavac mi se žalio da ga pljačkaju nekoliko puta godišnje i da ozbiljno namerava da zatvori radnju jer tako više ne može, pošto je potpuno finansijski upropašćen. Spomenuo je drugog kupca, čoveka koji je otišao pre dolaska pajkana i rekao da mu je to najbolji kupac, da kupuje samo najskuplje šešire, one od po nekoliko hiljada dolara. Lako je njemu, gunđao je prodavac dok smo čekali pajkane. Taj radi za neku gangstersku organizaciju i pljačka druge a meni je ovo treća pljačka u poslednja četiri meseca!

- Značu, ukupno su te pet puta opljačkali, Toni? - reče Hejzi.

- Šesti put je bilo najgore! - Entoni Fabijan se sad raspričao i više ga nije trebalo podsticati. - Bio sam u banci, upravo sam podigao novac na šalteru i krenuo ka izlazu, kad su upali. Trojica, maskirani, sa prorezima samo za oči, rukavicama na rukama i otkočenim revolverima. Svi na pod, ovo je pljačka, povikao je jedan i morali smo da poslušamo. Pokupili su novac od svih klijenata i sa blagajne, ja

sam počeo da se podižem s poda jer sam nezgodno ležao a onaj isti pljačkaš povikao je na mene da ostanem da ležim jer će me ubiti. Onda mi je zaista prekipelo! Uzeo mi je novac, penziju koju tek što sam podigao a sad mi još preti da će me ubiti!

- Šta si preduzeo, Toni? - upita Hejzi.

- Sačekao sam pajkane, kao i ostali, i inspektoru rekao da znam ko je jedan od pljačkaša. Ovaj mi prvo nije poverovao, pitao me je kako sam mogao da ga prepoznam, kad je bio maskiran. Onda sam rekao da ću ga odvesti do tog pljačkaša i on je ipak pristao, mada mi i dalje nije verovao. Odveo sam ga u prodavnicu šešira, onu istu u kojoj sam peti put opljačkan i čiji mi se vlasnik žalio da ga stalno pljačkaju i da će promeniti posao, pokazao sam prstom na vlasnika i rekao da ga uhapse, jer je on jedan od pljačkaša banke. Policajci su pritisli vlasnika, znaš i sam kako oni mogu da budu ubedljivi i ovaj je na kraju priznao. Pravdao se time da više nije mogao da živi jer su ga stalno pljačkali, da se povezao sa jednim od svojih kupaca, onim koji je kod njega uvek kupovao najskuplje šešire i koji je bio gangster i da je i on pristupio bandi. Pošto je za tom bandom pljačkaša bila raspisana poternica i obećana nagrada za pomoć u njihovom hvatanju, dobio sam sto hiljada dolara nagrade i to mi je dobro došlo.

- U redu, Toni, ali kako si u jednom od pljačkaša prepoznao tog vlasnika prodavnice šešira, kad su svi bili maskirani? - upita Hejzi.

- Nisam prepoznao njega, nego njegov glas! - objasni penzionisani učitelj klavira. - Imam istančan sluh, ja sam muzičar, sluhista...

HEJZI I ZMIJA

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi naruči dvostruki “kentaki” viski s jednom kockom leda i pripali “marlboro”. Otpio je gutljaj viskija, uvukao plavičasti dim duboko u pluća i zadovoljno klimnuo glavom. Male stvari čine čoveka srećnim, filozofski je zaključio.

U lokalu “Bladi Meri”, vladala je uobičajena živost. Konobari, predvođeni mršavim Haringom Rodnijem, žurno su raznosili poslužavnike sa čašama i flašama žestokih pića, gosti su sedeli, pušili, pili, razgovarali, ubeđivali se i svađali, duvanski dim bio je tako gust da se mogao seći i iznositi u kockama...

Detektivovom stolu priđe visok, zgodan tridesetogodišnjak, kovrdžave svetle kose i sjajnih, plavih očiju, sportski odeven i nasmejan.

- Njuškalo Hejzi! - uzviknuo je, pružajući ruku. - Da li si to zaista ti, stari prijatelju?

- Sedi, odmah ćeš dobiti piće, Ralfe! - odgovori Hejzi, prihvatajući njegovu šaku. - Šta radiš, čime se baviš u poslednje vreme? Još uvek živiš od novca velikodušnih žena koje zavodiš?

Dao je znak Haringi Rodniju i dvostruki viski za Ralfa Gudija uskoro je bio na stolu.

- Ne vidim ništa loše u tome - smejao se Hejzijev sagovornik. - Srećan brak sačinjavaju četvoro, Hejzi: žena, muž, ljubavnik i ljubavnica.

- Srećno sam neoženjen već trideset i dve godine i dobro mi je - reče Hejzi. - I ne pomišljam da menjam svoj vanbračni status. Zaista mi je smešno kad čujem da ljudi koji više ne moraju da brinu ni o čemu, traže ženu da bi se oženili. Što se mene tiče, brak je već odavno prevaziđena institucija.

- San svake žene je da bude san nekog muškarca, Hejzi. To je tajna mog uspeha kao zavodnika. Svaku ubeđujem da sanjam

upravo o njoj, samo o njoj, a kad u tome uspem, onda je sve lako. Ostatak je čista rutina.

- Od tebe bi i Don Žuan imao šta da nauči, Ralfe! - smejao se Hejzi. - Znači, ne radiš ništa osim zavođenja.

- I od nerada se povremeno treba odmoriti - klimnu Gudi.

- Nisam rekao da zavođenje nije rad, Ralfe! To je posao, isti kao i svaki drugi. Posao koji ima svoja pravila i svoje opasnosti. Brak je ustanova sa malo zaposlenih a kad se u njega umešaju ljubavnik ili ljubavnica, neko se uvek buni protiv honorarnog rada: muž protiv honorarnog rada žene, žena protiv honorarnog rada muža. Reci mi ako nisam u pravu.

- U pravu si, naravno da si u pravu, Hejzi. U pravu si i kad kažeš da moj posao, zavođenje, nosi sa sobom i određene opasnosti. Eto, nedavno... Malo je nedostajalo da me ljubomorni muž, rogonja, ubije! I to na veoma originalan način!

Hejzi, koji je u lokalu “Bladi Meri” naslušao svakakvih bizarnih priča, pažljivije pogleda svog mladog i zgodnog sagovornika, instiktivno osećajući da bi i Ralf Gudi mogao da mu ispriča neku. Uostalom, s obzirom na posao kojim se Gudi bavio, to se i moglo očekivati od njega.

- Reci mi nešto više o tom pokušaju tvog ubistva, Ralfe - zamolio je, dajući znak Haringi Rodniju da im donese još dva dvostruka “kentaki! viskija, što ovaj odmah i učini. - Znaš da sam ja privatni detektiv i sve što je u vezi sa ubistvima me zanima.

- Nemam ništa protiv! - osmehnu se Gudi. - Zaveo sam ženu nekog bogatog biznismena, zvala se Belinda i bila je lepa kao anđeo a pokvarena kao Lucifer. Usput, žene prezaposlenih biznismena najlakše je zavesti, Hejzi. Njihovi muževi naporno rade po ceo dan a žene su im same, dosađuju se i jedva čekaju povoljnu priliku za preljubu. Muževi uveče dođu premoreni s posla, večeraju, legnu i odmah zahrču, nesposobni da obavljaju svoje bračne obaveze. Takve žene najviše varaju muževe, smatrajući da na to imaju potpuno pravo a onda na scenu stupaju ljudi kao ja, profesionalni zavodnici, utešitelji nesrećnih i zapostavljenih žena! - objasnio je.

- Vrati se na lepu Belindu, Ralfe! - zatraži Hejzi.

- Belinda je bila upravo takva i njen muž je bio upravo takav - poče Gudi svoju priču, pripaljujući novu cigaretu i otpijajući gutljaj viskija. -

Naša veza se brzo ustalila i bilo je dobro i meni a siguran sam i njoj. Jednog dana čekao sam je u iznajmljenoj hotelskoj sobi kad su se vrata iznenada otvorila i ušao je njen muž. Možeš misliti kako sam se osećao!

- Ne moram da zamišljam, znam! - klimnu Hejzi, koji je i sam imao bezbroj sličnih iskustava i sličnih, neprijatnih susreta. - Da li je imao revolver u ruci? Ili je predložio da ti da određenu sumu novca, da se više ne viđaš sa njegovom ženom?

- Ni jedno, ni drugo! - odmahnu Gudi. - Rekao mi je da Belinda neće doći, ni sad, ni nikad više. Zaključio sam da sve zna i da poricanje ničemu ne bi služilo. Zato sam ćutao i čekao da nastavi.

- Šta je muž rogonja preduzeo, Ralfe?

- Izvadio je iz džepa sakoa neku kožnu vrećicu, otvorio je i bacio pred moje noge. Iz vrećice je ispuzala neka mala, šarena zmija i ujela me za levu nogu.

- A onda? - napeto upita Hejzi.

- Muž rogonja, zvao se Oskar Kripendorf, zadovoljno se nasmejao. Živećeš još deset minuta, prokleti zavodniče, rekao mi je, cereći se. Ovo je havajska koralna zmija i protiv njenog otrova nema leka. Možeš misliti kako sam se osećao! - uzdahnu Gudi.

- Mogu! - s razumevanjem klimnu Hejzi. - Šta si učinio?

- Šta sam mogao da učinim? Rekao sam mu da je najobičniji idiot, da su mu poturili običnu, bezopasnu zmiju neotrovnicu, da ga ne vara samo žena nego svi, eto čak i prodavci zmija! Pozvao sam ga da popije viski sa mnom, da sačeka deset minuta i da se sam uveri da mi se ništa neće dogoditi. Nestrpljivo je sačekao a petnaest minuta kasnije zgrabio je zmiju, stavio je u džep, rekao da će je vratiti prodavcu jer njega niko neće praviti budalom i izašao iz hotelske sobe, ljutito za sobom zalupivši vrata.

- Znači, sve se ipak dobro završilo - konstatova Hejzi.

- Pa, baš i nije, tačnije nije za sve! - odmahnu Gudi. - Kad je muž rogonja izašao, napeto sam osluškivao i nekoliko sekundi kasnije čuo sam njegov užasnuti krik. Ustao sam, polako izašao u hodnik i ugledao ga kako umire, u najvećim mukama. Zmija ga je ujela...

- Ujela je i tebe, Ralfe! - prekide ga Hejzi. - A koliko vidim, ti si još uvek živ!

- Samo zahvaljujući tome što sam dan ranije iščašio članak i imao sam gips na nozi! - objasni zavodnik, tražeći pogledom konobara, mršavog Haringu Rodnija, jer je na njega bio red da naruči piće.

HEJZI I STARICA

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi zainteresovano je posmatrao staricu koja je sedela sa druge strane stola, pušila i ispijala viski malim, staračkim gutljajima.

- Izgledaš mnogo bolje nego kad sam te poslednji put video, Milisent - rekao je. - Kao da si najzad shvatila da se tvoj Džonatan nikad neće vratiti jer se odande kuda je on otišao, još niko, nikad nije vratio - dodao je.

- Proveli smo pedeset godina u braku! - reče starica. - I to u srećnom braku, za razliku od ovih današnjih brakova, u kojima muž i žena već posle prve bračne noći počinju razgovore o razvodu.

- To se meni nikad neće dogoditi jer se nikad neću oženiti, Milisent! - nasmeja se Hejzi. - Zašto da se vezujem za samo jednu ženu, kad ovako mogu da ih imam sve? Pored toga, nikad ne bih bio siguran da mi je žena verna, da me ne vara a potpuno sam siguran da bih ja nju varao. Zašto da se prisiljavam da budem veran, zašto da ženu prisiljavam da mi bude verna, šta će mi ceo taj cirkus?

- Ako tako razmišljaš, onda si u pravu! - klimnu starica. - Prisiljavati se da ostanemo verni isto je što i činiti preljubu. Bar tako ja na to gledam. Bračna vernost za mene je čisto filozofsko pitanje. Neki žele da budu verni a u tome ne uspevaju. Drugi žele da budu neverni ali ne mogu. No, Džonatanov i moj brak bio je primer pravog, starinskog braka, braka kakvih više nema. Mi smo se uzajamno poštovali i takve gluposti kao što je preljuba, ni meni, ni njemu nisu padale na pamet. Bili smo dovoljni jedno drugom, bili smo srećni jedno s drugim. Zato mi Džonatan sada, kad ga više nema, toliko nedostaje.

- Od Džonatanove smrti prošlo je već godinu dana Milisent. U početku si izgledala očajno a sada izgledaš mnogo bolje - ponovo reče Hejzi. - Znači li to da je najgore prošlo i da si se najzad pomirila sa sudbinom?

Starica duboko uzdahnu.

- Posle Džonatanove smrti više nisam mogla da ostanem u našem stanu, Hejzi. Preselila sam se kod sestrića, sina moje rođene sestre, Rajana Svitvotera. On i njegova žena Tereza, bili su veoma pažljivi prema meni.

- Rajana Svitvotera? Onog glumca, Milisent? Zar on nema kuću negde na obali? - upita Hejzi.

- Da, kuća mu je na Koni Ajlendu, na samoj obali - potvrdi starica. - To je pravi dvorac iz bajke, Hejzi. Dvorac sa privatnom plažom, koju je Rajan nasuo posebnim koralnim peskom, koji je dovežen čak iz Kalifornije!... Rajanu i njegovoj ženi svakako nije bilo lako sa mnom. Niko ne voli džangrizave starice, udovice koje neprestano pričaju o svom pokojnom mužu a ja sam bila upravo takva. Verujem da sam im dosadila sa svojim pričama o Džonatanu i o našem dugogodišnjem zajedničkom životu. Nije lako slušati ucveljenu udovicu, Hejzi!... Pogotovo udovicu staru kao ja, koja opisuje život s pokojnim mužem do najsitnijih detalja...

- Rajan Mekormik, taj tvoj sestrić, on ti je jedini živi rođak, zar ne, Milisent? - upita Hejzi.

- Da! - potvrdi starica. - Osim njega više nemam nikoga. Zato sam posle Džonatanove smrti i otišla kod njega. Nisam mogla da izdržim da neprestano budem sama, jer čim bih bila sama, počinjala bih da razmišljam o pokojnom Džonatanu i rasplakala bih se. Rajan je zaista bio veoma strpljiv sa mnom, umeo je da me sluša satima ne prekidajući me a ja sam pričala, pričala, pričala... O Džonatanovom i mom dugogodišnjem zajedničkom životu, o našim dugim razgovorima, o njegovim navikama, o mojim navikama...

- Da li si još uvek kod sestrića, Milisent? - upita Hejzi.

- Nisam! - odgovorila je. - Pre nekoliko meseci shvatila sam da ipak dosađujem i njemu i njegovoj mladoj ženi, i odlučila sam da se vratim u svoj stan, u kome sam godinama živela sa pokojnim Džonatanom.

- Kako si se osećala kad si se vratila tamo, među uspomene, Milisent? - upita Hejzi. - Verovatno ti nije bilo lako - s razumevanjem je dodao.

- Da znaš da nije! - potvrdi starica. - Mogu ti reći da je to za mene bio pravi šok. Rajan je hteo da me odveze ali sam to odbila, namerno sam želela da se vratim vozom, da se umešam među ljude,

da budem u gužvi, da slušam njihove razgovore, da mi odvuku misli...

- A kad si otključala vrata od stana i ušla, Milisent?

- Čim sam za sobom zatvorila vrata, imala sam utisak da nekoga ima u stanu. Jedan od prozora u dnevnoj sobi bio je poluotvoren, upravo onaj koji je pokojni Džonatan uvek otvarao, kad bi pušio svoju lulu. Zbunila sam se i kad sam osetila miris duvana i shvatila da je to miris upravo one vrste duvana koju je Džonatan uvek koristio za punjenje lule. Ušla sam u kupatilo, Džonatanov pribor za brijanje bio je još vlažan, kao da ga je neko upravo koristio, osećao se miris kolonjske vode koju je Džonatan koristio posle brijanja, sapun je bio vlažan, isto kao i Džonatanov peškir! Počelo je da mi se magli pred očima, stara sam i slaba, osetila sam probode u levoj strani grudi, nešto me je gušilo u grlu, noge su mi drhtale i onesvestila sam se.

Namrštila se, kao da joj je neprijatno da se toga seća.

Hejzi je sedeo, pušio, pijuckao viski i čekao.

Nije je požurivao.

Starica otpi gutljaj viskija, pripali novu cigaretu i nastavi.

- Probudila sam se u bolnici. Lekari su mi rekli da sam četiri dana ležala bez svesti, da sam doživela šok i srčani udar, da su me povratili elektrošokovima i da se moram čuvati sličnih uzbuđenja jer ću umreti. Zatražila sam od lekara da pozovu mog advokata, Dejvida Kirkpatrika a kad je on otišao, pristala sam da primim i sestrića Rajana ali samo na krako.

- Verovatno je bio zabrinut zbog tebe? - primeti Hejzi.

- Bio je zabrinut kad je došao ali je bio još zabrinutiji pet minuta kasnije, kad je izašao! - osmehnu se starica. - Rekla sam mu da sam onog dana, kad sam se na kratko osvestila u kupatilu, na podnim keramičkim pločicama, baš pored mog lica, ugledala koralni pesak sa njegove plaže, pravi otisak đona njegove patike. Dovukla sam se do telefona, pozvala advokata Kirkpatrika a on je brzo došao, zajedno sa lekarima. Advokat Kirkpatrik je taj koralni pesak sa tvoje plaže, pronađen u kupatilu mog stana, pažljivo, pred lekarima kao svedocima, pokupio u jednu bočicu i čuva ga u svom sefu, kao dokaz da si pokušao da me na perfidan način ubiješ, Rajane, govorila sam, dok me je on prestrašeno slušao, bledog lica i iskolačenih očiju. Pažljivo si slušao sve moje priče o pokojnom

Džonatanu, Rajane, pamtio si sve o Džonatanovom ponašanju i njegovim sklonostima, sve do najsitnijih detalja. Onda si se, kad sam ja otišla od tebe, svojim brzim automobilom odvezao u Džonatanov i moj stan u koji si lako mogao da uđeš jer si, dok sam bila kod tebe, lako načinio duplikat ključa. Sve si uredio tako da kad ja stignem pomislim... pomislim da se Džonatan na neki način vratio, da se šokiram Rajane, da doživim srčani udar a znao si da sam srčani bolesnik, u lice sam mu govorila. Zato sam izmenila testament, od mojih i Džonatanovih miliona dobićeš samo jedan dolar, Rajane, završila sam, dok je on gutao knedle, drhtavih usana i bledog lica, ne znajući šta da kaže.

- Milisent, ako ikad budem hteo s nekim da se uortačim, da zajedno vodimo poslove moje detektivske agencije, prvo ću se obratiti tebi! - iskreno reče Hejzi, dok se starica zadovoljno osmehivala.

HEJZI I NUDISTA

Policijski inspektor Džim Morison i privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi izađoše iz automobila i priđoše grupici od dvadesetak potpuno golih muškaraca i žena, pored kojih je bilo nekoliko uniformisanih policajaca.

Nudisti se razmakoše i inspektor i detektiv ugledaše nago telo mrtve devojke. Ležalo je na pesku, leđima na dole a na krvavim grudima se videlo nekoliko uboda.

- Šta se dogodilo? - upita inspektor.

- Ubijena se zove Nora Efron - poče Pat Rajli, jedan od policajaca. - Izbodena je nožem. Ovo je nudistički kamp. Kao što vidite, ima mnogo grmlja i drveća i preglednost je loša. Devojka se ovde sunčala. Začuli su se krici, svi koji su bili u blizini pojurili su ovamo ali kad su stigli, jadnica je već bila mrtva.

- Da li se neko udaljio sa mesta zločina?

- Niko, gospodine inspektore. Ja sam bio dežuran policajac u kampu. Stigao sam na mesto zločina najkasnije dva minuta posle ubistva. Naredio sam da niko ne sme da se udaljava i svi su me poslušali.

- A nož kojim je devojka izbodena, Rajli? Da li je pronađen? - upita Džim Morison.

- Nije! - odmahnu uniformisani policajac. - To i jeste ono što je najčudnije. Pažljivo smo pretražili svaki santimetar u krugu od trideset metara oko leša. Zavirivali smo u svaki žbun, penjali smo se na svako drvo, tražili smo mesto gde bi nešto moglo da bude zakopano ali... Nismo našli ni nož, ni bilo kakve tragove sakrivanja noža. To je zaista veoma čudno! - ponovio je.

- Da li su svi prisutni saslušani? - upita Džim Morison.

- Jesu! - potvrdi policajac. - To su ovih dvadesetoro što stoje oko leša. Svi su još uvek goli, nisam im dozvolio da odu po svoja odela i obuku se.

- Šta su oni izjavili, Rajli?

- Njihove priče su slične, skoro iste, inspektore - skide policajac kapu i raširenim prstima prođe kroz kosu. - Čuli su krike devojke i njene pozive u pomoć, pojurili su ovamo probijajući se kroz gusto grmlje ali kad su stigli, ona je već bila mrtva.
- A nož?
- Nije ga bilo! - ponovi policajac.
- To ne valja, to uopšte ne valja! - progunđa inspektor. - Postoji li mogućnost da je ubica bacio nož u more?
- More je odavde udaljeno oko stotinu i pedeset metara, inspektore - odgovori Pat Rajli.
- Znači i ta mogućnost otpada! - nezadovoljno zaključi inspektor.
Policajac ništa ne reče.
- Ko je ubijena devojka, koliko je dugo u ovom kampu? - nastavi inspektor sa pitanjima.
- Studentkinja je, odavde, iz Njujorka. U kampu je već sedam dana.
- Da li je došla u društvu?
- Ne, bila je potpuno sama.
- Da li se za proteklih šest dana u kampu s nekim zbližila?
- Ni sa kim posebno.
- Kako je provodila vreme?
- Kupala se i sunčala, kao i ostali. Obično se sunčala baš na ovom mestu, na kome je i ubijena.
- Bila je sama u svom šatoru?
- Da. Po svemu što sam uspeo da saznam, bila je mirna i povučena devojka i nije sklapala nikakva bliža poznanstva ni sa kim iz kampa.
- Da li si od ostalih u kampu uspeo da saznaš nešto više o njoj, Rajli? Da li ju je neko poznavao od ranije?
- Svi kažu da su je prvi put videli kad je pre šest dana došla u kamp, inspektore.
Džim Morison se okrete ka detektivu.
- Imaš li ti nešto da pitaš, Hejzi? - upitao je. - Možda sam zaboravio da postavim neko važno pitanje?
- Jesi, Džime! - potvrdi detekltiv. - Nisi postavio ono koje je, po mom skromnom mišljenju, najvažnije.
- A to je? - upitno podiže obrve inspektor.
Hejzi se okrete prema policajcu.

- Kažeš da su saslušani svi koji su posle devojčinih krikova i poziva u pomoć, pojurili ovamo, Rajli? - upitao je.
- Da! - kratko potvrdi policajac.
- Da li si uspeo da saznaš ko je prvi došao do mesta zločina, do tela ubijene devojke?
- Jesam ali ne sa apsolutnom sigurnošću - oklevajući odgovori policajac.
- Šta to znači? - upita Hejzi. - Ili jesi, ili nisi, Rajli.
- Izjave svih saslušanih u tome nisu bile potpuno identične a i oni koji su ih davali nisu bili potpuno sigurni - objašnjavao je policajac. - U gužvi koja je nastala, niko nije obraćao pažnju na redosled po kojem su najbliži mestu zločina stizali do leša.
- Ipak si nešto utvrdio, zar ne?
- Pa, čini se da su na mesto zločina prvo stigla trojica mladića.
- Kako se zovu?
Policajac otvori svoju beležnicu.
- Toni Robson, Voren Bingam i Šon Spenser.
- Kad su oni došli u kamp?
- Pre dva dana.
- Zajedno?
- Da.
- Dobro - reče Hejzi. - Da li su njih trojica među ovih dvadesetoro koji i sad stoje oko leša?
- Jesu.
- Izdvoj ih i dovedi ih ovamo. Želim da im postavim nekoliko pitanja.
Policajac posluša. Uskoro su trojica mladića, nijedan ne stariji od dvadeset godina, potpuno goli, celih tela preplanulih od sunca, stajali ispred inspektora i detektiva.
Hejzi ih je pažljivo posmatrao. Jedan je imao dugačku, zamršenu kosu koja mu je padala na ramena, drugi je takođe imao dugačku kosu ali upletenu u veliku punđu a treći je imao obrijanu glavu.
Slavni Hejzi već tada je pouzdano znao ko je od njih trojice ubica.
- Jedan od vas trojice ubio je Noru Efron - strogo je rekao.
Sva trojica odmah počeše da protestvuju.
- Hoće li se ubica sam javiti ili ja treba da kažem ko je on? - upita Hejzi.
Sva trojica su ćutala.

Hejzi im priđe, ispruži ruku, zari prste u kosu jednog od mladića i iz njegove punđe izvuče nož na sklapanje.

Policajac Pat Rajli unezverenom mladiću odmah stavi lisice.

- Kako si znao? - upita inspektor Morison zbunjeno. - Dođavola, kako si znao?

Slavni detektiv ga sažaljivo pogleda.

- To je bilo veoma lako, Džime. Nož kojim je izvršeno ubistvo nije pronađen ni u bližoj, ni u daljoj okolini mesta zločina. Svi koji su došli do mesta zločina bili su goli i niko od njih nigde nije mogao sakriti nož. Trebalo je samo utvrditi ko su oni koji su prvi došli do tela mrtve devojke, koje su ostali zatekli pored leša, kad su dotrčali. Neko od tih morao je biti ubica a nož je i dalje morao biti kod njega. Pošto je od trojice koji su prvi stigli do leša, jedino ovaj mladić imao kosu upletenu u veliku punđu a ta punđa je bila jedino mesto gde je nož mogao biti sakriven posle zločina, sve ostalo je bilo obična rutina.

DŽULI MORA DA UMRE

Džuli me je prevarila i morala je da umre. To sam čvrsto odlučio i ništa me nije moglo sprečiti da to učinim. Bio sam strpljiv i čekao.

Džuli je privlačna, dugokosa plavuša, očiju krupnih i plavih kao različak, s kojom povremeno izlazim.

Osudio sam je na smrt u nekom malom baru u predgrađu. U času kad sam krenuo po piće koje nas je čekalo na šanku, video sam da joj je konobar dodao neko pisamce. Brzo ga je pročitala, gurnula u tašnu i osmehnula se tipu u uglu sale, grdosiji sa razdeljkom.

Kao da ništa nisam primetio, vratio sam se s pićem i seo pored nje. Kad je mislila da je ne gledam, osmehivala se grdosiji.

Džuli je bila već treća devojka koja me je varala. To je počinjalo da me zabrinjava. Istina, Ana i Helen na to više nisu ni pomišljale.

Obe su nađene prerezanih grla.

Mesec dana kasnije, jesenje večeri dok sam besciljno vozio vlažnim ulicama, ugledao sam Džuli. Istrčala je iz ulaza neke zgrade, ogrnuta kišnim mantilom i potrčala prema autobuskoj stanici. Zaustavio sam “krajsler” i pozvao je. Zastala je i krenula prema meni.

- Ah, ti si! - rekla je. - Odvešćeš me kući, zar ne?

- Gde si bila, Džuli?

- Pa... Kod prijatelja. Nikakav je, da znaš! Kad ga čovek pogleda, pomislio bi da je Rudolf Valentino broj dva a ustvari... nikakav, kažem ti!

Glasno sam se nasmejao.

- Kakav sam bio ja, Džuli?

Provukla je ruku ispod moje.

- Znaš.

- Ipak mi reci.

- Dobar, ali... Ostavimo sad to!

Ušla je i sela. Osećao sam pored sebe njen mantil, vlažan od kiše. I sama pomisao da je ona tu, pored mene, naterala mi je krv u lice. Džuli mora da umre ove noći, pomislio sam. Mora!

- Kuda idemo? - upitala je, pripaljujući dve cigarete i dodajući mi jednu.
- Na piće pre spavanja - odgovorio sam.
Naslonila mi je glavu na rame.
- A posle toga?
Zagonetno sam se osmehnuo.
Samo sam ja znao kuda idemo.

*

Kad smo izašli iz lokala već je bila prilično pripita. Čvrsto me je držala ispod ruke, dok smo išli prema automobilu.
Krenuli smo uzanim putem kroz šumu. Kiša je padala sve jače, u mlazevima. Brisači nisu stizali da uklone vodu sa stakla. Mokar put svetlucao je od odbleska farova.
Razmišljao sam o Džuli. O tome koliko bi svet bio sretniji, koliko bi sve bilo bolje, kad ne bi postojale desetine, stotine, hiljade Džuli. Pripalio sam novu cigaretu i uključio kasetofon.
- Hoćemo li skoro stići? - upitala je, žmureći.
- Još malo, Džuli. Strpi se, još samo malo!
Sve su iste, nastavio sam ogorčeno da razmišljam. Sve su Džuli. Sve su od blata i od zlata. Sve neće a hoće. Sve su podle, pokvarene, lažljive...Iste kao i mi!... Ali, ipak... Ipak se ne može bez njih!... Bez Džuli!... Bez njih je pusto i prazno i tužno. Bez njih, oči nemaju koga da gledaju, ruke nemaju koga da miluju, usne nemaju koga da ljube, mozak nema o kome da misli, srce nema zbog koga da pati... Ništa, ništa se ne može bez njih, bez Džuli...
- Zašto malo ne staneš?
Zaustavio sam.
Provukla mi je raširene prste kroz kosu.
- Hoću da me poljubiš.
- Zar te nije ljubio tvoj Rudolf Valentino?
- Ah, on!... Zašto ga pominješ? Da nisi ljubomoran? - pogledala me je u oči.
Zajedno smo se nasmejali.
- Baš sam glupa! - kroz smeh je rekla. -Ti si isti kao ja! Ista krvna grupa! Ni ti ne možeš da budeš ljubomoran!

Pogledao sam na sat. Bilo je vreme. Otvorio sam vrata, uhvatio je za ruku i izašli smo iz vozila.

- Kuda me vodiš?

- Uvek sam bio romantičan, Džuli! Hoću da te ljubim na kiši!

Osećao sam krupne kapi kiše na licu. Okrenuo sam se prema njoj. Duga, žuta kosa već joj je bila mokra ali joj u krupnim očima boje različka nisam nazreo nikakav strah. Džuli ništa nije sumnjala.

Privukao sam je. Podigla je ruke, zagrlila me i poljubila me. Prvo sasvim nežno, skoro neosetno, njene meke usne dodirnule su moje a zatim poče da me ljubi sve žešće, sve strasnije. Umela je da ljubi.

Desnu ruku spustio sam u džep i osetio hladan dodir sečiva.

Nož je bio veoma oštar.

U šaci sam stiskao dršku. Džuli ništa nije primetila.

Žmurila je i ljubila me, strasno, očajnički, grčevito, divljački. Mogao sam oštricu da joj zabijem u leđa ali nisam želeo tako. Hteo sam da gleda kako je ubijam.

Prekinuo sam poljubac i blago je odgurnuo. Drhtala je od čežnje, od strasti. Ponovo mi je ponudila čulne, vlažne usne ali više nisam želeo to. Hteo sam njenu smrt, hteo sam da ne diše. Hteo sam da na svojim šakama, mokrim i hladnim od kiše, osetim njenu toplu krv. Džuli je preostalo još oko trideset sekundi disanja.

Zamahnuh, oštrica blesnu. Zario sam joj je u grkljan, već uvežbanim pokrertom. Isto kao Ani, isto kao Helen. Široko je otvorila oči, htela je da krikne, nešto da kaže ali više nije imala vremena. Njenih trideset sekundi upravo je isticalo. Dobro sam računao.

Telo sam ispustio, palo je na mokru travu. Sagnuo sam se i oštricu obrisao o njenu haljinu i vratio nož u džep.

Seo sam u automobil i povezao natrag, prema gradu. Vozio sam brzo, tiho pevušeći od sreće.

U magli, u daljini, ugledao sam neku siluetu. Kad sam prišao bliže, video sam zgodnu plavušu kako stoji pored puta, sa podignutim palcem.

Srećno sam se osmehnuo.

Još jedna Džuli...

TESTAMENT

Gospođa i gospodin Harper bili su u braku nešto duže od pet godina. Nisu se venčali iz ljubavi. “Ona voli moj novac a ja njeno telo”, imao je običaj da kaže gospodin Harper.

Gospođa Harper je u svojim izjavama bila nešto opreznija. “Oženio se sa mnom zbog moje mladosti i lepote”, govorila je. Uvek je propuštala da kaže zašto se udala za njega. Uostalom, to nije ni bilo potrebno reći.

U poslednjih nekoliko meseci u braku Harperovih, koji je dotle tekao mirno i bez trzavica, kao da je nešto počelo da škripi. Gospodin Harper počeo je vidljivo da se otuđuje od svoje lepe i trideset godina mlađe žene.

Najzad je došlo do toga da je ona morala da se preseli u drugo krilo kuće i da nije smela da ulazi u prostorije svoga supruga bez njegove dozvole. Tri meseca gospodin Harper je nije ni pogledao.

Gospođa Harper počela je da se nervira. Ne toliko zbog mogućnosti da je muž vara. Nju je zabrinjavao testament.

Više nije mogla da izdrži. Odlučila je da nešto preduzme.

Gospođa Harper bila je odlučna i razborita žena i tačno je znala šta hoće. A gospodin Harper je u poslednje vreme počeo da poboljeva. Nije se osećao dobro.Počeo je da pati i od nesanice. Znao je da stari, sve vidljivije i sve brže. Osećao je kako mu snaga nestaje, kako ističe iz njega. U takvom stanju, i on je počeo da razmišlja o istim. O testamentu.

Po dotadašnjem testamentu, posle smrti gospodina Harpera, vlasništvo nad koncernom ‘Harper’, trebalo je da pripadne njegovoj supruzi, Džoani Harper. Taj uslov je ona postavila još pre sklapanja braka a gospodin Harper tada nije imao ništa protiv toga. Bilo mu je svejedno kome će pripasti njegovi milioni, kada on bude umro. Gospodin Harper nije verovao u Boga i u zagrobni život. Samo u sebe.

Gospođa Harper navikla je da se uvek sama snalazi u životu i da sama privbavlja sve što joj je potrebno. Ovog puta bio joj je potreban ljubavnik.

Oko toga nije izgubila mnogo vremena. Mladi serviser koji je došao da popravi televizor bio je laka žrtva. Gospođi Harper bilo je skoro žao što joj se plan tako lako ostvaruje. Ben Tompson, tako se zvao mladić, brzo je postao obična igračka u rukama zelenooke, riđokose zavodnice, gospođe Harper. Do ušiju se zaljubio, obasipao ju je pažnjom, nežnostima, ljubavlju...Ukratko, Ben Tompson bio je u onom stanju u koje je gospođa Harper želela da ga dovede.

Njen plan mogao je da pređe u drugu fazu.

*

- Bene, voliš li me? - upita, protegnuvši svoje nago, mlado, vitko telo, tako da Ben Tompson uzdrhta i obasu je vrelim poljupcima.

- Kako možeš da posumnjaš u to, Džoana?

Ležala je na leđima i posmatrala ga kroz duge, poluspuštene trepavice. Nije obraćala pažnju na mladićeve šake koje su nervozno klizile preko njenih čvrstih oblina.

Došlo je vreme da ga ubedim, pomislila je.

Nepun sat kasnije, Ben Tompson bio je ubeđen. Predlog gospođe Harper, koji mu se u prvi mah činio ludim, sada je i njemu izgledao kao jedino rešenje. Njeno prekrasno telo u tom ubeđivanju odigralo je odlučujuću ulogu.

*

Ben Tompson polako u ključaonicu uvuče ključ koji mu je dala gospođa Harper. Nije ih za sobom zatvorio. Tiho je prošao hodnikom i kroz spavaću sobu ušao u radnu sobu gospodina Harpera. Gospodin Harper, okrenut leđima, sedeo je za radnim stolom i nešto čitao. Mladić mu s leđa priđe, prisloni cev revolvera na slepoočnicu gospodina Harpera i pritisnu okidač. Zatim mu u levu šaku stavi revolver i brzo izađe. Rukavice je skinuo tek kad je ušao u automobil.

*

- Zašto mislite da se moj muž nije ubio? - upita ucveljena udovica policijskog inspektora Džima Morisona.

Inspektor pogleda pokojnikovog ličnog lekara.

- Recite joj vi, doktore.

- Vrlo rado, inspektore - priđe lekar. - Gospođo Harper, vaš muž se nije ubio. On je ubijen! - čvrsto je rekao.

- Zašto tako mislite? - ponovi ona.

- Ubica je znao da je on levak i stavio mu je revolver u levu šaku. Međutim, ubica nije znao da je gospodinu Harperu u poslednje vreme leva ruka bila potpuno paralizovana, nije mogao da je pokrene. On nije želeo da se to sazna. To su znale samo tri osobe, njegov lični sekretar, lični sobar i ja.

Pokrila je lice šakama i zajecala.

*

- Da, priznajem, ja sam ga ubio! - čvrsto reče Ben Tompson i ustade sa optuženičke klupe. - Nije mi žao što ću sesti na električnu stolicu, samo želim da mi i ona pravi društvo! - dodao je, pokazujući na udovicu u dubokoj crnini.

Prezrivo i nadmoćno ga je posmatrala.

- Nagovorila me je da ga ubijem! Dala mi je ključ od njihove kuće i revolver koji je krišom uzela iz fijoke muževog pisaćeg stola! - reče on.

- Za to nemate nikakvih dokaza! - strogo reče sudija.

Policijski inspektor Džim Morison priđe sudijinom stolu. Stavio je na njega mali kasetofon i uključio reprodukciju.

- Bene, voliš li me? - u potpunoj tišini ođeknu sudnicom glas gospođe Harper. - Hoćeš li ga ubiti?

- Kako možeš u to da posumnjaš, draga? - razgovetno i jasno se čuo njegov odgovor.

U sudnici nastade žagor.

Ben Tompson se zadovoljno osmehivao, dok je slušao sopstveni glas sa trake kasetofona.

Iako je njegova zamisao o ucenjivanju ljubavnice propala, od kasetofona skrivenog u kutiji za alat ipak je bilo neke koristi.

Bar u Pakao neće otići sam.

HEJZI I KLEMENTINA

- Mnogo bolje živim otkako sam opljačkana, Hejzi - reče Klementina Piplfoks.

Slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi začuđeno je posmatrao elegantno odevenu osamdesetpetogodišnju staricu.

- Kako to mislite, Klementina? - upitao je.

- Pa... Vi znate da sam teško živela otkako je moj muž Džonatan, neka mu je laka crna zemlja, umro. Od alkohola naravno, bio je notoran alkoholičar, poslednjih godina uopšte se i nije treznio. Živela sam od njegove male penzije i jedva sastavljala kraj s krajem. A onda sam opljačkana i sve se izmenilo.

- Recite mi nešto više o tome, Klementina? - zainteresovano zamoli slavni detektiv.

- Posetio me je lopov, Hejzi - poče starica. - Već je prošla ponoć, kad sam čula neko šuškanje oko brave. Prestrašeno sam ležala, nesposobna da se pomerim. Vrata su se tiho otvorila i neko je brzo ušao, odmah ih zatvorivši za sobom.

- Počeli ste da vrištite? Pozivali ste u pomoć, Klementina?

- Ne, jer mi to ništa ne bi koristilo! - odmahnula je. - Lopov nije palio svetlo. Imao je malu baterijsku lampicu i uključio ju je. Pretražio je stan, tražeći nešto od vrednosti. Imao je torbu u koju je ubacio moja dva srebrna svećnjaka. Pronašao je i moju kutiju sa nakitom i iz nje uzeo ogrlicu i zlatan prsten. Onda je ušao u spavaću sobu i u krevetu ugledao mene.

- Verovatno ste se prestrašili, Klementina? - upita Hejzi.

- Pa, nije mi bilo svejedno! - priznala je. - Lopov je bio mlad čovek, visok i veoma snažan. Da je želeo da mi učini nešto nažao, ne bih mogla da se odbranim. Spram njega sam bila kao ptičica.

- Šta je učinio ako vas nije napao, Klementina?

- Zapretio je da će me ubiti ako pokušam da vrištim. Obećala sam mu da to neću učiniti. Zatim me je upitao gde u kući držim novac, čekovnu knjižicu i stvari od vrednosti. Objasnila sam mu da sam

penzionerka i da nemam ni novca, niti bilo šta od vrednosti A onda sam se setila da je moj pokojni muž, dugogodišni alkoholičar, umro od ciroze jetre.

- Kakve to ima veze...

- Iza Džonatana, posle njegove smrti, ostao je odlično snabdeven kućni bar, Hejzi - nastavi starica. - Jadni Džonatan često je govorio da je to jedino što zaista imamo vredno u kući.

- Još uvek ne vidim...

- Ponudila sam lopova viskijem - nastavi starica. - Iz iskustva sam znala da svi muškarci vole da piju. Još nikad nisam srela muškarca koji ne voli alkohol.

- Da li je lopov prihvatio ponuđeno piće?

- Naravno, Hejzi! - uz osmeh potvrdi starica. - I to ne jedno! Prvo piće popio je odjednom i odmah sam mu ponovo napunila čašu. Kad je ispio sav viski iz prve, otvorio je drugu flašu. Seo je na fotelju, na stočić je stavio flaše, pepeljaru, posudu sa ledom i pio je, pio, pio... Kad je počeo nije mogao da prestane a mnogo je mogao da popije, baš kao i moj pokojni Džonatan. U početku sam ga nudila pićem a kasnije je sipao sam. I tako, da skratim, na kraju je bio toliko pijan, da je zaspao u fotelji. Bio je to pravi delirijum tremens, Hejzi, verujte mi, razumem se u to jer je i moj jadni Džonatan često zapadao u takvo stanje.

- Posle toga ste pozvali policiju, Klementina?

- Ne baš odmah, Hejzi - odmahnu starica. - Prvo sam mu pretražila džepove. Veoma sam se iznenadila kad sam u kožnoj tašnici koja mu je bila pričvršćena za opasač našla sto hiljada dolara! Neko vreme sam nemo posmatrala novac, razmišljajući šta da učinim. Zaključila sam da lopov neće taj novac ni spomenuti policiji, kad ga budu uhapsili, jer bi morao da prizna i mnoge druge krađe, pa bi bio osuđen na dužu zatvorsku kaznu. Zato sam uzela njegovu tašnicu s novcem i sklonila je a onda sam telefonirala policiji. Morali su da ga odnesu do policijskog autopmobila jer je još uvek spavao, pijan kao smuk. U policiji se ispostavilo da je za njim raspisana poternica zbog mnogih ranijih krađa i osuđen je na dvanaest godina zatvora. Htela sam prvo da odem u crkvu i da se ispovedim ali sam onda pomislila da sveštenici ipak imaju zastarela shvatanja o pravdi i poštenju a vi ste u tom pogledu mnogo fleksibilniji i savremeniji.

- To je u redu, Klementina, ali šta ćete kad taj provalnik izađe iz zatvora? - upita slavni detektiv. - Zar se ne plašite da će vas potražiti, da bi od vas uzeo taj novac?

Starica je polako odmahnula glavom.

- Moći će da me pronađe jedino na groblju, Hejzi! - tiho se nasmejala. - Imam punih osamdeset i pet godina i sumnjam da ću živeti još toliko dugo, da sačekam njegov izlazak iz zatvora! U godinama koje su mi preostale, polako ću trošiti, platiću zaostale račune, putovaću po svetu...Ipak sam došla kod vas, da vam se ispovedim, pomalo me muči savest, prisvojila sam tuđ novac...

Majkl Hejzlvud ustade i rukom načini krst u vazduhu.

- Dajem vam oprost grehova, Klementina! - rekao je, s ozbiljnim izrazom na licu.

HEJZI I PRAVDA

- Čoveče, nikad te ne bih prepoznao! - reče slavni privatni detektiv Majkl Hejzlvud Hejzi. - Džon Gorio, državni neprijatelj broj jedan! Za tobom i tvojom prijateljicom Vanesom Ajerlend, organizovana je najveća policijska potera u istoriji SAD i Kanade! Štampa vas je nazivala novim Klajdom i novom Boni! Sad izgledaš kao starac, od čega si tako propao?
- Duga je to priča, Hejzi! Duga, tužna i dosadna!
- Obožavam duge i dosadne priče, Džone.
- Pa, dobro... kad baš hoćeš! To je priča o uspehu i neuspehu i o tome kako sve što počne loše, uvek ima i loš kraj. Moja Vanesa i ja smo ti za to najbolji primer.
- I ono što počne dobro, uglavnom se završi loše, Džone! - progunđa slavni privatni detektiv. - Ustvari, svejedno je kako šta počne, uvek se sve završi loše!
- To bih mogao da potpišem! - klimnu prerano ostareli ganster. - Ja sam crni pesimista a imam i zašto da budem takav. - Bio sam mlad, bio sam lep, bio sam najpoznatiji kriminalac u Državama i u Kanadi. Bio sam neuhvatljiv za glupe pajkane, ljubavnica i prijateljica bila mi je žena koja me je iskreno volela i koju sam ja iskreno voleo. Pljačkali smo banke, imali smo toliko novca da već nismo znali kako da ga potrošimo. Živeli smo razuzdano, bez obaveza, mladalački divlje, bili smo surovi i u ovom surovom svetu odlično smo se snalazili.
- Sve to znam, Džone! - prekide ga Hejzi. - Pratio sam vaš život i vaše podvige preko štampe. Bili ste ludi ali ste pri svojim pljačkama imali i ludu sreću! Koliko se sećam, prilikom vaših pljački, ni ti, ni tvoja Vanesa, nikad niste bili ni ogrebani, mada su vam policajci postavljali zamke, trudeći se da vas uhvate ili ubiju.
- Nije to bila samo sreća, Hejzi! - usprotivi se Gorio. - Vanesa i ja smo svaku pljačku banke pažljivo planirali, ništa nismo propuštali i prepuštali slučaju. Po tome smo bili poznati.

- No, jednom ste u nečemu ipak pogrešili, zar ne?
- Ne! - odmahnu detektivov sagovornik, dajući znak konobaru da im donese još dva “kentaki” viskija. - Hejzi, ponavljam ti da Vanesa i ja nikad nismo pogrešili u našem poslu! Ni-jed-nom! - ponovio je, pažljivo naglašavajući svaki slog.
- Ipak, vaša karijera pljačkaša banaka naglo je završena, Džone! - insistirao je detektiv. - Prestali ste! Štampa je odjednom prestala da piše o vama, nestali ste iz udarnih vesti radija i televizije. Hoćeš li mi već jednom reći zašto, šta se dogodilo?
- Dobro, dobro... Nikome to još nisam ispričao, ti ćeš biti prvi. Dakle, Vanesa i ja smo bili na vrhuncu naše karijere, sve je bilo kako treba a onda... onda je ona počela da uzima drogu.
- Koju drogu, Džone?
- Pa, počela je sa marihuanom, kao i svi ali ubrzo joj je ta trava postala preslaba i prešla je na jače droge, kokain, pa krek , da bi najzad završila na čistom heroinu.
- To nije bilo dobro, Džone! - progunđa detektiv.
- Naravno da nije bilo dobro, Hejzi! - turobno se saglasi bivši pljačkaš banaka. - Uopšte nije bilo dobro! Bilo je loše, veoma loše! Vanesa je uzimala sve veće doze, na kraju više uopšte nije mogla da izdrži bez heroina.
- I? Droga ju je ubila? - grubo upita detektiv.
- Da, i u indirektnom i u najdirektnijem smislu! - potvrdi Gorio.
- Kako se to dogodilo, Džone?
- Posle pljačke Prve preduzetničke banke u Čikagu, za nama je organizovana velika potera. Morali smo da pređemo u Kanadu. Vozili smo prema severozapadu, u veoma retko naseljene predele. Da, zaboravio sam da ti spomenem da se to dešavalo zimi, putevi su bili zavejani, temperatura se spuštala i do trideset stepeni ispod nule.
- Da li ste uspeli da se oslobodite potere?
- Jesmo. Kasno uveče stigli smo u neko malo mesto, potpuno zavejano snegom. Smetovi su bili visoki i po nekoliko metara. Činilo nam se da smo na kraju sveta. I upravo tada, tamo, na kraju sveta, moja Vanesa osetila je ludu, neizdrživu, nesavladivu želju za drogom.
- Dobila je napad? Zapala u apsinencijalnu krizu?

- Ne znam kako se to zove ali bilo je strašno! - slegnu mršavim ramenima kriminalac. - Počela je da se trese, njeno prelepo lice bilo je bledo i mokro od znoja, svaka ćelija njenog mladog tela kao da je vapila za drogom! Preklinjala me je, molila i cvilela da joj nabavim drogu! Ali, gde da joj je nabavim u tom zabačenom, usamljenom, zavejanom mestu na rubu civilizacije?

- U nekoj lekarskoj ordinaciji - reče Hejzi. - Tamo uvek ima narkotika, zar ne?

- Tačno! - potvrdi Gorio. - Toga sam se i ja setio. Pronašli smo lekarsku pordinaciju i upali u nju sa revolverima u rukama. Lekar i medicinska sestra odbili su da nam daju drogu. Potpuno van sebe, u teškoj narkomanskoj krizi, Vanesa ih je oboje ubila! Odmah tu, pored njihovih leševa, dao sam joj veliku injekciju morfija.

- Da li ju je to smirilo? Da li joj je bilo bolje?

- Smirilo ju je zauvek! - uzdahnu Gorio. - Ubilo ju je! Njen oslabljeni organizam nije mogao da podnese toliku količinu čistog, koncentrovanog narkotika. Umrla mi je u naručju, u najvećim mukama.

- To se moglo i očekivati, Džone! - primeti detektiv. - Zar joj se nikako nije moglo pomoći?

- Moglo je, naravno da je moglo! I ranije joj se događalo da uzme preveliku količinu droge, pa su je spašavali. No, sad su oboje koji su mogli da joj spasu život, i lekar i medicinska sestra, bili mrtvi! Ona ih je ubila! Možeš li to da zamisliš, Hejzi? Ubila je jedino dvoje ljudi koji su joj, u tom zabačenom naselju, na kraju sveta, mogli omogućiti da i dalje živi! Ubila je njih a time je ubila i samu sebe!

Pravda, pomisli detektiv osvrćući se i tražeći pogledom konobara, da naruči još dva dvostruka “kentaki” viskija.

HEJZI I GODIŠNJICA

- Hoćeš li viski, Hejzi? - upita Mejbel Parsons, sekretarica slavnog privatnog detektiva Majkla Hejzlvuda Hejzija.
- Donesi bocu, Mej. Ne čašu!
- Zar je toliko loše? - pažljivije ga je pogledala.
- Danas je godišnjica smrti mog najboljeg prijatelja, Brajana Bridžiza. Ubijen je!
- Kako se to dogodilo? - upitala je, pripremajući mu piće.
- Brajan Bridžis bio je miran i tih čovek koji je voleo svoju ženu i svoje dete. Njihov brak bio je dobar i harmoničan, bez svađa i trzavica. Da, bio je takav sve dok jadni Brajan nije na lutriji dobio pet miliona dolara.
- Kako pet miliona, koji su pali s neba, mogu da upropaste brak?
- Mogu da ga unište, Mejbel! Mogu da učine da nestane i brak i oni koji su u njemu.
- Reci mi nešto više o tome - zamolila je.
- O Brajanovom dobitku na lutriji pisale su sve novine a kasnije se ispostavilo da je to bila velika greška. Tragična greška!
- Šta se dogodilo?
- Vest o dobijenih pet miliona došla je i do mafijaškog bosa, Stiva Stratena. Straten je odmah skovao plan kako da se dočepa tog novca.
- Kakav je bio njegov plan?
- Vrlo jednostavan, Mejbel! Naredio je svojim gangsterima da otmu šestogodišnjeg sina Brajana Bridžiza. Inače, dečak se, po meni, svao Majkl, jer sam ja Brajanu i Sintiji bio kum na venčanju.
- Da li je Stiv Straten ostvario svoj plan? Da li je mali Majkl zaista bio otet?
- Jeste! - neraspoloženo potvrdi Hejzi. - Dečak je otet a onda je Straten obavestio Brajana da će dečak biti pušten ako mu Brajan za sina isplati otkupninu od pet miliona dolara. Ceo iznos koji je dobio na lutriji.

- Da li je Brajan pristao da plati, Hejzi?
- Naravno da jeste! - potvrdi detektiv. - Svaki otac bi na njegovom mestu postupio isto. Ugovoren je način predaje novca. Brajan, po Stratenovom naređenju, o otmici nije obavestio policiju, jer mu je Straten zapretio da će ubiti malog Majkla ako to učini.
- Znači otkupnina je isplaćena?
- U potpunosti! - potvrdi detektiv, pružajući joj čašu da mu je ponovo napuni.
- I mali Majkl je pušten?
- Nije. Straten je zaključio da bi to za njega i njegove ljude moglo da bude opasno jer je dečak otmičarima video lica. U policijskoj kartoteci mogao bi da ih prepozna po fotografijama a to bi za sve učesnike u otmici značilo smrtne kazne.
- Šta... Šta su onda učinili sa dečakom? - upitala je, vraćajući mu čašu do vrha napunjenu čistim viskijem.
- Ubili su ga! - natmureno progunđa detektiv. - Prokleti zločinci ubili su šestogodišnjeg dečaka, da ih on ne bi odao.
- Užasno! - uzviknula je, uzimajući drugu čašu i sipajući i u nju viski, za sebe. - Da li su uhapšeni Da li su osuđeni za taj gnusni zločin? Otmica i ubistvo deteta...
- Niti su uhapšeni, niti su osuđeni! - odmahnu Hejzi. - No, to nije sve! Kad je pronađeno dečakovo mrtvo telo, njegova majka se ubila, obesila se! Da mi se Brajan pre toga obratio, sam bih otišao, pronašao Stratena i njegove gangstere i sve ih pobio, veruj mi! Ali, Brajan mi ništa nije rekao, ništa nisam znao! A kad sam saznao, bilo je prekasno!
Ispio je viski naiskap a ona mu odmah napuni čašu.
- Znači, zločinci su ostali nekažnjeni? - napeto je upitala.
- Brajanov život bio je upropašćen! - sumorno nastavi Hejzi. - Dete mu je ubijeno, žena mu se obesila! Dve osobe za koje je živeo, koje je voleo najviše na svetu, bile su mrtve. I to zbog Stratena! Brajan je i sam nameravao da digne ruku na sebe jer više nije želeo da živi. Nije to učinio samo iz jednog razloga. Nije želeo da Straten ostane nekažnjen!
- Da li je pokušao da mu se osveti?
- Dugo je smišljao plan a onda je otišao kod Stratena. Rekao mu je da je on otac otetog i ubijenog dečaka i zapretio mu da će sve

ispričati policiji. Straten je znao šta bi to za njega značilo. Brajan je počeo da ga vređa, da ga izaziva, da ga naziva pogrdnim imenima... Trudio se da ga toliko isprovocira, da Straten poželi da ga sam ubije i uspeo je u tome! Van sebe od nekontrolisanog besa, Straten je zgrabio pištolj i pucao u Brajana. Ispraznio je ceo šaržer u njega, pucajući iz neposredne blizine, u grudi. Brajanov leš pronađen je sledećeg dana, u luci, na dokovima.

- Ne razumem, Hejzi... Kakva je to osveta? Tvoj prijatelj je izvršio samoubistvo a čovek kome je želeo da se osveti ostao je živ i slobodan.

- Jedno od dugmadi na Brajanovom sakou bilo je ustvari minijaturni foto aparat. Trenuci kad je Straten pucao u Brajana i ubio ga, bili su snimljeni. Policija je razvila mikrofilm i načinila fotografije. Jadni Brajan je smatrao da će te fotografije biti neoboriv dokaz da ga je Straten ubio i da će zbog toga završiti na električnoj stolici. A pre nego što je otišao kod Stratena, napisao mi je pismo u kome je sve objasnio. Pismo sam dobio dan posle njegove smrti.

- Da li je Straten uhapšen? Da li je osuđen?

- Uhapšen je ali nije osuđen! - umorno odgovori slavni detektiv. - Uz pomoć čete najboljih i najskupljih advokata, uspeo je da se izvuče. Pušten je iz zatvora i zadovoljno se cerio dok su mu se policajci izvinjavali zbog hapšenja.

- Znači... Znači, taj zločinac je još uvek živ?

- Nije! - odgovori Hejzi, pripaljujući novu cigaretu i pružajući joj praznu čašu, da mu je ponovo napuni. - Ja sam ga ubio!

PARCELA 89

Frenk Ston je bio na izmaku snaga. Teško je išao, zanoseći se. Više nije bio siguran da će uspeti da stigne do Džeka.

- To mora da je negde ovde – gundjao je. – Preskočio sam zid tamo, na drugoj strani groblja. Suprotno od ulaza. Džeka smo sahranili desno od ulaza. Znači sa ove strane, meni levo. Moram ići levo. Nema još mnogo, izdržaću, moram izdržati...

Teško se kretao, nastavio je još malo a zatim ponovo zastao da se orijentiše. Tražio je parcelu 89. Tamo je, u kovčegu, ležao Džek.

Stalno je kašljao i na usta mu je izbijala krvava pena. Trudio se da glasno ne jauče, trpeo je velike bolove.

- Moram spasti Džeka! – ponavljao je. – Moram!... Moram!...

Sećao se svega. Ideju je dao Klif. Osigurali su Džeka na sto hiljada dolara. Kasnije je Džek “umro”. Umrlicu je potpisao Klif. Bio je lekar i niko ništa nije posumnjao.

Džeka su sahranili. Na kovčegu su bile izbušene male rupe da bi mogao da diše. Medjutim, u grobnici je sada sigurno počeo da nedostaje vazduh, razmišljao je Frenk. A Džek se nikako nije mogao sam izvući iz kovčega.

Zato je Frenk Ston tako uporno žurio. Da spase brata.

Rana mu je smetala ali je tvrdoglavo nastavljao da hoda. Išao je dalje, posrćući i stežući zube od jakih bolova. U džepu mu je bio novac koji je ueo od Klifa. Morao je da ga ubije jer je Klif hteo da ostave Džeka u kovčegu i da samo njih dvojica podele novac od osiguranja. Frenk Ston na to nije pristao, nije želeo da ostavi brata da umre i došlo je do pucnjave. Klif je ubijen a Frenk je teško ranjen.

- Parcela 89! Gde je, dodjavola, ta parcela? - dahtao je iznemoglo, kao vuk koga gone lovci. - Gde je?... Gde je?...

Krvavom i prljavom od blata, učinilo mu se da je stigao na pravo mesto. Drhtavim prstima kresnuo je šibicu i spram slabe, drhtave svetlosti palidrvca jedva uspeo da pročita broj: parcela 89!

- Izdrži, Džek! – nepovezano je govorio, stenjući i zamuckujući od napora i uzbudjenja. - Dolazim!... Spašću te, Džek!... Tvoj brat dolazi da te spase!...

Razgledao je mesto. To nije bila zidana grobnica iznad zemlje, nego ozidana rupa u zemlji, površine otprilike četiri puta tri metra i duboka oko tri metra. Cela grobnica odgore je bila prekrivena velikom i teškom betonskom pločom na čijoj je sredini bio otvor kroz koji su se mrtvački sanduci spuštali dole, u grobnicu. Taj otvor sada je bio zatvoren poklopcem od teškog, crnog mermera u koji je bila zacementirana metalna alka, pomoću koje se poklopac mogao podići.

Od napora, gubitka krvi i uzbudjenja, Frenk Ston je jedva stajao na nogama. U jednom trenutku zamaglilo mu se u glavi, onesvestio se i pao na betonsku ploču. Kad se osvestio od sitne kiše koja je neprestano padala i kvasila mu lice, uhvatio je metalnu alku na mermernoj ploči i pokušao da podigne ploču ali nije mogao. Nedostajalo mu je snage, iscrpljenost je svakog trenutka postajala sve jača.

Iščupao je krst sa najbližeg groba, gurnuo drvo kroz alku na mermernoj ploči načinivši primitivnu polugu i ponovo pokušao. Učinilo mu se da se teška ploča pomerila i da će uspeti. To ga je ohrabrilo i nastavio je još žešće. Naprezao se dok mu je iz rane pojačano curila krv a niz bledo lice znoj koji mu je ulazio u oči i pekao ga. Celo telo mu je drhtalo od napora.

Mermerna ploča najzad kliznu. Samo malo ali i toliko je bilo dovoljno Stounu da se porebarke provuče i skoči u mračnu grobnicu. Nije dobro doskočio, bol mu je prostrujala telom i pri padu se ponovo onesvestio. Nije znao koliko je onesvešćen ležao ali svakako je prošlo dosta vremena, jer kada se osvestio i prešao vrhovima prstiju preko rane, osetio je da se krv usirila.

Kresnuo je novu šibicu i prišao kovčezima. U grobnici ih je bilo nekoliko. Morao je da se naginje nad svaki i da čita slova na njima. Kad je stigao do onoga na kome je pisalo “Džek Ston”, odvrnuo je zavrtnje i gurnuo poklopac, koji je kliznuo i uz mukli zvuk koji je sablasno odjeknuo u mračnoj i vlažnoj grobnici, pao na pod.

Džek je ležao mirno kao da spava. Frenk pruži ruku i dotaknu mu rame a onda ga uhvati i prodrma ga.

- Hej, Džek, pomoć je stigla!... To sam ja, Frenk, tvoj brat!... Hajde, ustaj, hajde da što pre odemo iz ove jezive grobnice!... Na strašnijem mestu nisam bio u životu!...

Džek je i dalje mirno ležao.

Frenk pripali novo palidrvce i prinese drhtavi plamen Džekovom licu. Bilo je odvratne, zelenkasto-modroljubičaste boje i na dodir ukočeno i hladno kao da je od leda. Usne su bile izgrižene do krvi.

- Ugušio se! – zavapi Frenk. – Do djavola, moj brat se ugušio!... Strašno se patio, užasno se mučio, umro je u najvećim mukama!... Prokleti Klif i njegove proklete ideje! Sve je ovo zbog njega!...

Iza ledja začu prigušeni šum i naglo se okrete. Nije video nikoga i ništa. Palidrvce dogore i ispeče mu prste. Odbacio ga je i odmah upalio novu šibicu. Od oniga što je ugledao, skoro se ponovo onesvestio!

Pacovi! Desetine pacova, velikih, izgladnelih pacova, zurilo je u njega, fiksirali su ga svojim halapljivim, krvožednim pogledima. Učinilo mu se da im oči sijaju nekim čudnim, paklenocrvenim sjajem od koga se ježio.

Prestravio se.

Praćen ukočenim pogledima velikih, pregladnelih životinja, dovukao je najbliži mrtvački kovčeg na mesto ispod otvora kroz koji je uskočio u grobnicu i popeo se na njega. Dok je to radio naprezao se i rana ponovo poče da mu krvari, još jače nego ranije.

Kašljao je i pljuvao krv.

Klečao je na mrtvačkom kovčegu ali više nije mogao da se uspravi. Snaga mu je brzo nestajala, istom brzinom kojom mu je krv šikljala iz ružne, velike rane i preko kovčega na kome je klečao slivala se na betonski pod. Miris sveže, crvene krvi uzbudio je pacove, podivljali su od gladi i želje za hranom koja im je bila tu, pred njima, nemoćna da pobegne. Frenk je bio hrana! Pacovska hrana!

Podigao je glavu i pogledao gore, prema otvoru na betonskoj tavanici grobnice. Želeo je da neko naidje. Možda grobar, čuvar groblja. A tada ugleda nešto od čega se stresao od jeze! Još jednom pogleda gore, u nekoj ludoj nadi da se prevario, da mu se učinilo, da nije dobro video.

Da, teška mermerna ploča više nije stajala onako kako ju je on ostavio, kad ju je pomerio da bi otvorio grobnicu. Neko ju je vratio na

svoje mesto. Otvor je bio pokriven i zatvoren, dok je on ležao onesvešćen neki savesni grobar dobro je obavio svoj posao.

Frenk Ston, iako ranjen, izmučen, slab i polusvestan, ipak je dobro shvatio šta to znači. Bio je zatvoren u grobnici, zazidan sa leševima i ogromnim, krvožednim izgladnelim pacovima, bez ikakve šanse da se izvuče, da se spase.

Klečao je na mrtvačkom kovčegu, drhtavom rukom stezao dršku revolvera sa preostala dva metka i čekao, ni sam ne znajući šta.

Po tihim šumovima zaključio je da mu se izgladneli pacovi iskeženih očnjaka približavaju sa svih strana. Oni najproždrljiviji već su se penjali uz kovčeg na kome je klečao, dok su im se paklenocrvene, zverske oči jezivo, sablasno sijale.

Frenk Ston jače stegnu dršku revolvera i okrete cev prema sebi.

Odlučio se.

O AUTORU

Pod pseudonimom T.H.Grejč piše novosadski autor Gradimir Pašćanović. Po obrazovanju pravnik, gotovo ceo radni vek provodi kao urednik u roto ediciji *X-100* izdavačke kuće „Dnevnik“.

Najpopularniji je (T.H.Grejč, ne Pašćanović) po prozi o privatnom detektivu Majklu Hejzlvudu Hejziju čije su avanture objavljene u ukupnom tiražu od 1.600.000 primeraka. Posvećećen trivijalnoj litreraturi, Pašćanović piše ne samo krimiće, nego i vestern, ljubiće, pa čak i erotsku literaturu. Njegov opus sastoji se od više od dve stotine palp romana i preko tri hiljade priča.